

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו

תכנית הלימודים

לשנת הלימודים 2017-2018

תוכן עניינים

5	פרק א' – הסבר על תוכניות הלימודים השונות
5	פרק ב' – הסבר על רבדי הלימוד
6	פרק ג' – הסבר על מערכת הלימודים
7	פרק ד' – הסבר על סדרי ההרשמה באינטרנט
8	פרק ה' – הסבר על התשלום
9	פרק ו' – הסבר על השיבוץ לקורסים

לוח שנת הלימודים 2017-18

סימסטר א

יום ג 24.10.17 לימודים

יום ג 31.10.17 פורום פתיחת שנה

יום ג 7.11.17 לימודים

יום ג 14.11.17 לימודים

יום ג 21.11.17 לימודים

יום ג 28.11.17 פורום

יום ג 5.12.17 לימודים

יום ג 12.12.17 לימודים

יום ג 19.12.17 לימודים

יום ג 26.12.17 פורום

יום ג 2.1.18 לימודים

יום ג 9.1.18 לימודים

יום ג 16.1.18 לימודים

יום ג 23.1.18 פורום

יום ג 30.1.18 לימודים-סוף סמסטר א

יום ג 6.2.18 ישיבת מורים ושעורי השלמה

חופשת סימסטר : 13.2.18 עד 27.2.18

סימסטר ב

יום ג 27.2.18 לימודים

יום ג 6.3.18 לימודים

יום ג 13.3.18 לימודים

יום ג 20.3.18 לימודים

יום ג 27.3.18 פורום

חופשת פסח

יום ג 10.4.18 לימודים

יום ג 17.4.18 לימודים

יום ג 24.4.18 לימודים

יום ג 1.5.18 יום חזון

יום ג 8.5.18 לימודים

יום ג 15.5.18 לימודים

יום ג 22.5.18 לימודים

יום ג 29.5.18 פורום

יום ג 5.6.18 לימודים

יום ג 12.6.18 פורום סוף שנה

יום ג 26.6.18 ישיבת מורים ושעורי השלמה

מערכת שעות סמסטר א'

חדר 00	חדר 00	חדר 00	חדר 00	
תסביך אדיפוס בחשיבה הפסיכואנליטית – מתחילת הדרך ועד ימינו מרכזת הקורס: גב' ציפי מיידלר מורים נוספים: פרופ' שי פרוגל, גב' שרי ציבולסקי, גב' מיכל חזן, דר' חנה אולמן	גישות שונות בהבנת הנרקיסיזם וביטוייו בהפרעות אישיות קשות - מרכזת הקורס: גב' מיכל זלינגר מורים נוספים: גב' אליס בוראס, גב' עדנה לב-בור	כיצד מתחוללת האנליזה? ד"ר גבי מן מרצה אורח: מר אודי רוזנטל	פרויד המוקדם : לידתה של הפסיכואנליזה - גב' רות לביא	14:30
הסופר אגו הארכאי – מר אודי רוזנטל	קריאה בפרויד המאוחר 1936-1939 – ד"ר איזבל בן אמו, גב' ג'זל ורד	סמינר קליני: פסיכואנליזה של הילד גב' ציפי מיידלר וגב' אן אלורז	ביון וגילוי המיכל - חשיבה והכלה במחשבתו של ביון-מר רוני עמיאל	16:15
סמינר קליני שנה ד' - הגב' ג'זל ורד	סמינר קליני שנה ג' – גב' נעמי הולר	סמינר קליני שנה ב'- גב' מיכל זלינגר, גב'רחל קלע	סמינר התהוות שנה א' – גב' חני בירן	18:00
	מבנים קליניים: סטרוקטורות נפשיות אצל פרויד, לאקאן ואסכולות אחרות – מר עמנואל עמרמי	פסיכואנליזה התייחסותית – על השפעה הדדית ונגזרותיה- גב' אורנה קיסלסי	לדעת ולא לדעת: המפגש עם המציאות וההכרה בעובדות החיים - גב' שושי סיון	19:45

מקרא:

חובה	ליבה	בחירה	ילדים *ניתן לקחת גם כבחירה בתיאום עם המנחה	קורס בחירה בינתחומי/חברתי
------	------	-------	--	---------------------------

Malka Hirsch Napchan	Exploring Meltzer: reading some papers with clinical material
יתכנו שינויים בתאריכים	קורס ליבה *שיינתן ב-4 מפגשים מרוכזים
	Saturday 28 Oct
	Friday 29 Dec
	Saturday 17 Feb
	Friday 23 March

מערכת שעות סמסטר ב'

שעה	חדר 00	חדר 00	חדר 00	חדר 00	חדר 00
14:30	המשך קריאה בפרויד: מן המיניות הילדית אל עבר המטא-פסיכולוגיה – גב' ציפי מיידלר	כיצד מתחוללת האנליזה? - ד"ר גבי מן - מרצה אורח: מר אודי חזנטל	גישות שונות בהבנת הנרקיסזם וביטוייו בהפרעות אישיות קשות - מרכזת הקורס גב' מיכל זלינגר - מורים נוספים: גב' אליס בוראס, גב' עדנה לב-בור	תסביך אדיפוס בחשיבה הפסיכואנליטית – מתחילת הדרך ועד ימינו - מרכזת הקורס: גב' ציפי מיידלר - מורים נוספים: פרופ' שרי פרזול, גב' שרי ציבולסקי, גב' מיכל חזן, דר' חנה אולמן	
16:15	לידה לחיים נפשיים – ד"ר איזבל בן אמו	נקודות מפנה בתולדות הפסיכואנליזה - פרופ' עמנואל ברמן	המצפן האנליטי שלי – מר קובי אבשלום	מאהבת העברה לאהבה אחר הצהריים-אהבה ותשוקה בטיפול הפסיכואנליטי - ד"ר חנה אולמן.	"אנליזה לבדד תישכון"? תרומת הפסיכואנליזה להבנת תהליכים קבוצתיים, ארגוניים וחברתיים – גב' שימי תלמי
18:00	סמינר התהוות שנה א' – גב' חני בירן	סמינר קליני שנה ב' - גב' מיכל זלינגר, גב'רחל קלע	סמינר קליני שנה ג' – גב' נעמי הולר	סמינר קליני שנה ד' - הגב' ג'זל ורד	
19:45	העברה והעברה נגדית – גב' הדר קמפינסקי-שוויצר	קורס בחירה בין מספר 13- גב' חני בירן	קוהוט וממשיכו – לקרוא תיאוריה לחשוב טכניקה –גב' רחל קלע	חשיבה פסיכואנליטית במרחב החברתי: השפעות הדדיות בין תהליכים אישיים לחברתיים בישראל - מרכזת הקורס: גב' חני גרינברג	
מקרא:	ליבה	בחירה	חובה	קורס בחירה בינתחומי/חברתי	
קבוצת קריאה - אחת לחודש בימי הפורום, סמסטר א+ב 16:15					
קבוצת קריאה צרפתית, מרכזות: גב' ג'זל ורד וד"ר איזבל בן-אמו	קבוצת קריאה בפסיכולוגיית העצמי: מרכזת מיכל חזן	קבוצת קריאה קליין וממשיכה – מרכזת גב' הדר קמפינסקי-שוויצר	סמינר ילדים: מרכזת ציפי מיידלר		
קבוצות למידת המשך מחוץ לימי הפורום					
קבוצת קריאה אזורית קריאה בכתבי פרויד: מרכזת גב' אליס בוראס וגב' נעמי הולר	קבוצת קריאה בינתחומית: מרכזות מטעם הוועדה הביתחומית- גב' אורנה ראובן וד"ר רינה חזאי				

פרק א' – הסבר על תכניות הלימודים השונות

תוכנית הלימודים משתרעת על לפחות ארבע שנים של הכשרה.

התוכנית מורכבת מחמישה רבדים:

- סמינר קליני חובה עם קבוצת המחזור
- קורס חובה שנתי עם קבוצת המחזור
- קורסי ליבה – 8 סמסטרים לאורך שנות ההכשרה
- קורסי בחירה – 8 סמסטרים לאורך שנות ההכשרה
- מחקר ונתיבה בקבוצה קטנה
- בנוסף לכך יש חובת השתתפות במסגרות הבאות:
- השתתפות בפגישות הפורום החודשיות, הצגות סיום הכשרה אנליטית - בימי חמישי, יום החזון ובית המדרש.
- השתתפות בפגישות החודשיות עם הטיטורים
- השתתפות בכנסים וימי עיון של המכון.
- עם סיום כל החובות הללו ביחד עם חובות עריכת האנליזות, ניתן להגיש את עבודת הגמר².

חובות הלימוד בתוכנית ההכשרה לפסיכואנליזה לילדים (מיועד לעמיתים המעוניינים בכך, מכל המחזורים):

תוכנית ההכשרה בפסיכואנליזה של ילדים מהווה תוספת לתוכנית ההכשרה הבסיסית, לפסיכואנליזה של מבוגרים. עמיתים שבחרים להוסיף את ההכשרה בתוכנית הילדים יוסיפו רובד שישי, כפי שמפורט בעמ' 4.

פרק ב' – הסבר על רבדי הלימוד

רובד ראשון: סמינרים קליניים

בכל שנה ישנה חובת השתתפות בסמינר הקליני השנתי, שניתן לחברי אותו המחזור כקבוצה סגורה.

רובד שני: קורסי חובה

בכל שנה ישנה חובת השתתפות בקורס החובה התיאורטי המותאם על פי שנת הלימודים. זהו שיעור שנלמד על ידי חברי אותו המחזור כקבוצה סגורה.

רובד שלישי: קורסי ליבה (עבור המחזורים הוותיקים יותר, ראה הערה בנספח)

במשך שנות ההכשרה יש ללמוד קורסי ליבה בהיקף של **שמונה קורסים סימטריאליים**, כאשר בכל שנה העמית בוחר לעצמו את קורסי הליבה מתוך ההיצע של אותה השנה. קורסים אלו הם קורסי חובה שהעמית רשאי ליבחור לעצמו את הזמן המתאים לו ללמוד אותם. הקורסים מתנהלים בקבוצות רב מחזוריות.

מדובר **בקורסים העוסקים בגישות מרכזיות המהוות את ליבת התיאוריה הפסיכואנליטית**. פרויד, קליין, ויניקוט, ביון, קוהוט, התייחסותי – אינטרסובייקטיבי, קורס הליבה יעסוק במושגי היסוד של הגישה התאורטית בחיבור לתיאורטיקנים המרכזיים של הגישה. קורסים העוסקים בנושאים מרכזיים בליבת הפסיכואנליזה: מצבים מנטאליים ראשוניים, קורס על חלומות.

* נוסף לקורסי הליבה והבחירה:

תוכנית הלימודים במתכונתה הנוכחית ניכנסת לתוקפה עבור העמיתים החדשים מחזור –2017
אנו ממליצים כי מחזור 2016 ינהג גם הוא על פי תוכנית זו.
עבור המחזורים הוותיקים :

קורסי ליבה:

במשך שנות ההכשרה יש ללמוד קורסי ליבה בהיקף של **שישה קורסים סימסטריאליים**, כאשר בכל שנה העמית בוחר לעצמו את קורסי הליבה מתוך ההיצע של אותה השנה. מדובר בקורסים העוסקים בגישות מרכזיות המהוות את ליבת התיאוריה הפסיכואנליטית¹. ששת קורסי הליבה שכל עמית צובר לאורך ההכשרה חייבים לכלול בסופו של דבר 2 קורסים העוסקים בתיאוריות פרוידיאניות וניאו-פרוידיאניות, ו-4 קורסים אשר צריכים לעסוק בשתי גישות נוספות². **קורסי הליבה נועדו להעשרה והרחבת הידע המקצועי, ולכן מומלץ מאד לקחת קורסי ליבה מגישות חדשות ושונות מאלו המוכרות לעמית.**

קורסי בחירה: על כל עמית לקחת 10 קורסי בחירה לאורך ההכשרה

בכל שנה מוצעים קורסי בחירה שונים, על פי הנושאים הנבחרים על ידי אותם חברי המכון המעוניינים ללמד. **לאורך כל שנות ההכשרה על כל עמית ללמוד 10 קורסי בחירה סמסטריאליים על פי בחירתו**, ובהתחשב בדרישות הבאות (הדרישות רלוונטיות רק למתכונת החדשה):

- לפחות אחד מקורסי הבחירה חייב לעסוק בחיבור בין הפסיכואנליזה והחברה ("קורס מעורבות חברתית")..
- לפחות אחד מקורסי הבחירה חייב לעסוק בחיבור בין הפסיכואנליזה לבין תחומי ידע אחרים ("קורס בינתחומי").
- בשנים מסוימות מתקיימים שני סוגים של קורסי בחירה שניתנים בכמה מפגשים מרוכזים לאורך השנה, ולא בשיעורים שבועיים. הקורס בנושא הניאו-קליינאניים שיינתן על ידי מלכה הירש-נפחן ב4 סופ"ש לאורך השנה ונחשב כקורס בחירה סמסטריאלי .
- קורס של סופ"ש אחד הניתן על ידי אורח מחו"ל - סמינרים אלו הם ייחודיים וחד פעמיים ומומלץ לחברי המכון להשתתף בהם ככל שניתן. ניתן כמובן להרשם וללמוד ללא הגבלה בסמינרים מרוכזים כאלו, אך יותר משניים לא ייחשבו במניין הקורסים להכשרה. ניתן להמיר **קורס בחירה אחד** בשני סמינרים מרוכזים של סופי שבוע שנבחרים לאורך שנות ההכשרה.

רובד רביעי: קורסי בחירה

בכל שנה מוצעים קורסי בחירה שונים, על פי הנושאים הנבחרים על ידי חברי מכון המעוניינים ללמד. **לאורך כל שנות ההכשרה על כל עמית ללמוד 8 קורסי בחירה סמסטריאליים על פי בחירתו**, ובהתחשב בדרישות הבאות (הדרישות רלוונטיות רק למתכונת החדשה):

- לפחות אחד מקורסי הבחירה חייב לעסוק בחיבור בין הפסיכואנליזה והחברה ("קורס מעורבות חברתית")..
- לפחות אחד מקורסי הבחירה חייב לעסוק בחיבור בין הפסיכואנליזה לבין תחומי ידע אחרים ("קורס בינתחומי").
- בשנים מסוימות מתקיימים שני סוגים של קורסי בחירה שניתנים בכמה מפגשים מרוכזים לאורך השנה, ולא בשיעורים שבועיים. הקורס בנושא הניאו-קליינאניים שיינתן על ידי מלכה הירש-נפחן ב4 סופ"ש לאורך השנה, נחשב כקורס בחירה סמסטריאלי .
- קורס של סופ"ש אחד הניתן על ידי אורח מחו"ל - סמינרים אלו הם ייחודיים וחד פעמיים ומומלץ לחברי המכון להשתתף בהם. ניתן כמובן להרשם וללמוד ללא הגבלה בסמינרים

¹ כגון פרויד, קליין, , ביון, וויניקוט והעצמאיים, פסיכולוגית העצמי, הגישה ההתייחסותית. ועדת ההוראה תדאג כי בכל שנה יהיה מבחר מסוים של קורסי ליבה וזי יינתן ייצוג על פני שנות ההכשרה לכל הגישות המרכזיות.
² כלומר, מכל גישה שנבחרה על ידי העמית, יש ללמוד שני קורסי ליבה בתוך אותה הגישה.

מרוכזים כאלו, אררק שניים מהם יוכלו היחשב במניין הקורסים להכשרה. ניתן להמיר קורס בחירה אחד בשני סמינרים מרוכזים של סופי שבוע שנבחרים לאורך שנות ההכשרה.

•

רובד חמישי: עבודת חקר קבוצתית עצמאית – עבודה בקבוצה קטנה

העבודה תעשה במסגרת של 2-5 עמיתים בני אותו מחזור, אשר יבחרו נושא בתחום הפסיכואנליזה שיהווה בסיס למחקר וכתיבה קבוצתיים. זוהי הזדמנות ללמידה עצמאית ומעמיקה בתחום ספציפי שמעניין את העמיתים.

מהלך עבודת החקר הקבוצתית:

1. במהלך השנה השלישית ללימודים יש לבחור את הנושאים לעבודות הקבוצתיות העצמאיות ולהתחלק לקבוצות קטנות. כל קבוצה תכלול בין 2-5 עמיתים. הסבר וסיוע להתארגנות יינתן על ידי הטיטורים של המחזור.
2. מומלץ ליצור קשר עם מלווה אקדמי מתוך חברי המכון המעוניינים בכך, גיבוש חומרי הקריאה, חלוקת נושאים ותפקידים בין חברי הקבוצה, ותחילת הכתיבה.
3. שנה ד' – המשך קשר עם המלווה האקדמי, סיום הכתיבה, גיבוש החומר והצגתו בפני המכון במסגרת בית המדרש המכוני.

רובד שישי (רשות): תוכנית ההכשרה לפסיכואנליזה לילדים

תוכנית ההכשרה בפסיכואנליזה לילדים מאפשרת להתמחות בפסיכואנליזה של הילד והמתבגר בנוסף לפסיכואנליזה למבוגרים. לימודי פסיכואנליזה לילדים משולבים בלימודים במסלול הרגיל למבוגרים ונדרשת שנת הכשרה נוספת על מנת להשלים גם את תוכנית הילדים³. לתוכנית מוזמנים כל העמיתים שכבר מטפלים בילדים, וכן מוזמנים מי שרוצים ללמוד ולהעמיק בתחום זה בלי נסיון קודם. על המעוניינים בתוכנית זו לפנות אל הטיטורים של קבוצתם. חובות הלימוד של תוכנית הילדים הם⁴:

• קורסי ליבה בתחום הפסיכואנליזה לילדים:

לאורך כל שנות ההכשרה חובה ללמוד קורסי ליבה בתחום הפסיכואנליזה לילדים בהיקף של 4 קורסים סימטריאליים, כאשר בכל שנה העמית בוחר לעצמו את קורסי הליבה מתוך ההיצע של אותה השנה. ארבעת הקורסים האלה צריכים להקיף את התחומים הבאים:

1. התפתחות (למשל: התפתחות רגשית מוקדמת, התפתחות מנטאלית, מיניות ילדית, וכד').
2. תאוריות שונות בפסיכואנליזה של הילד (למשל: פסיכואנליזה של ילדים על פי גישה ספציפית, מקרים קליניים של אנליזה עם ילדים, וכד').
3. פסיכופתולוגיה (למשל: פסיכופתולוגיה של ינקות ושל הילדות, פתולוגיות של העצמי, העברה בין דורית, וכד').
4. טכניקה וסוגיות קליניות בפסיכואנליזה של ילדים (למשל: טכניקה בטיפול בילדים, סוגיות בטיפול במתבגרים, עבודה עם הורים, וכד').

• סמינר קליני על פסיכואנליזה עם ילדים:

יש להשתתף ב-4 סמסטרים של הדרכה על פסיכואנליזה לילדים. מומלץ להצטרף לסמינר כזה החל משנה ב', וניתן ללמוד סמסטר אחד עוד לפני שמתחילים לערוך פסיכואנליזה עם ילד.

• קורסי חובה, ליבה ובחירה בתוכנית המשותפים לתוכנית ההכשרה הבסיסית:

כיוון שתוכנית הילדים הינה תוספת לתוכנית ההכשרה לפסיכואנליזה של מבוגרים, הרי שברבדים 1,2,3,5 (סמינרים קליניים, קורסי חובה, קורסי ליבה, עבודת חקר קבוצתית) הדרישות זהות לחלוטין לכל העמיתים בהכשרה, ואין כאן דרישה שונה או נוספת. אולם, ברובד הרביעי

³ לימודים אלו לא יפגעו באפשרות להגיש עבודת גמר על אנליזה במבוגר ולסיים את חובות ההכשרה בפסיכואנליזה למבוגרים. במידה והעמית רוצה לכתוב עבודת גמר על אנליזה עם ילד עליו לעמוד קודם בכל חובות תוכנית הילדים בנוסף לדרישות ההכשרה הרגילות. בכל מקרה תוגש עבודת גמר אחת בלבד.

⁴ אנליזות – על כל עמית לערוך שתי אנליזות בילדים. כל אחת מהן צריכה לארוך לפחות שנה ולהיות בתדירות של לפחות שלוש פעמים בשבוע. עליהן להקיף שתיים משלוש קבוצות הגיל: הגיל הרך, החביון וההתבגרות. על כל אנליזה להיות מלווה בהדרכה שבועית אצל אנליטיקאי לילדים לפחות במשך שנה אחת.

של קורסי הבחירה יש לקחת שישה קורסי בחירה סמסטריאליים בלבד (במקום 8 לעמיתים שאינם בתוכנית הילדים).

קורסים מחוץ לרבדים של ההכשרה (רשות)

ניתן להצטרף לקבוצות הלימוד העצמאיות שנפגשות בימי הלימודים ו/או בימי הפורום בתדירות קבועה. קבוצות הלימוד העצמאיות אינן נחשבות לצורך מילוי חובות הלימוד, ואינן מקבלות קרדיט. פירוט קבוצות הלימוד הללו (קבוצות בנושאי פסיכולוגיית העצמי, פסיכואנליזה צרפתית, סמינר קלייניאני- ניאוקליניאני וקבוצה על פסיכואנליזה בילדים בימי הפורום) יופיע עם תיאור שאר הקורסים. מתקיימות גם קבוצות מחוץ לימי הפורום שמיועדות לכלל חברי המכון: הקבוצה הבינתחומית, הקבוצה החברתית וקבוצה אזורית בנס ציונה .

מפגשים חודשיים עם הטיטורים הקבוצתיים

כל מחזור ייפגש עם הטיטורים שלו אחת לחודש, בימי הפורום, משעה 16:00 עד 18:00. רשימת הטיטורים:

שנה א' – נריה קרין ורות שוודרון

שנה ב' - רותי קורמן ואמיר האזרחי

שנה ג'- מיכל איילון ודפנה לדין גורקין

שנה ד- סמדר אשוח ואורלי פישר

פרק ג' – הסבר על מערכת הלימודים

בכל סמסטר יתקיימו 11 שבועות לימוד ו-4 פורומים (הפורומים מתקיימים בדרך כלל בשבוע האחרון של כל חודש, ופעם בשנה מתקיים יום חזון במקום אחד הפורומים).

סמסטר א' מתחיל בתאריך 24.10.17 ומסתיים בתאריך 30.1.18

סמסטר ב' מתחיל בתאריך 27.2.18 ומסתיים בתאריך 12.6.18 .

ישיבות מורים : יתקיימו לאחר תום הסמסטר בשעה 18:00-19:30

ישיבת מורים סמסטר א': 6.2.18

ישיבת מורים סמסטר ב': 26.6.18

תבנית מערכת השעות:

במהלך ימי הלימוד		במהלך ימי הפורום	
רצועת הזמן	סוג הקורס בימי לימודים	רצועת הזמן	סוג המפגש בימי הפורום
1 14:30 – 16:00	קורס חובה שנתי לכל מחזור בנפרד	16:15 – 18:00	קבוצות של למידת המשך
2 16:15 – 17:45	קורסי ליבה	16:00 – 18:00	מפגש טיטורים לכל מחזור בנפרד
3 18:00 – 19:30	סמינר קליני שנתי לכל מחזור בנפרד	18:00 – 21:00	מפגש הפורום
4 19:45 – 21:15	קורסי ליבה		

פרק ד' – הסבר על סדרי ההרשמה באינטרנט

כמו בשנה שעברה, ההרשמה לקורסים תתבצע באינטרנט.

בחירת הקורסים:

תוכנית הקורסים המוצעים לשנת הלימודים הקרובה, עם פירוט כל הסילבוסים, תשלח לכל חברי המכון, ואף תועלה לאתר המכון. יש לבחור קורסים מתוך רשימת קורסי הליבה והבחירה. אין צורך להירשם לקורסי החובה והסמינרים הקליניים של כל מחזור, שכן ההרשמה אליהם היא אוטומטית. מומלץ לרשום בכל רצועת זמן 2 קורסים ולציין עדיפות ראשונה/שנייה. ועדת הוראה מתחייבת לטפל קודם כל בעדיפות הראשונה, ורק אם לא תהיה אפשרות ללמוד בה (בגלל הרשמת יתר ואי היבחרות בהגרלה, או פחות מדי נרשמים ואי פתיחת הקורס) אזי נטפל בעדיפות השנייה.

כיצד מתבצע הרישום:

כל עמית במכון יקבל אימייל מהאתר של המכון, שבו תהיה הפנייה ללינק שיכניס אותו לאזור בחירת הקורסים באתר (ורק כך, דרך הלינק הזה, יהיה אפשר להכנס לרישום). עם הכניסה ללינק, תוצג בפני העמית טבלה עם כל קורסי הליבה והבחירה, כולל שם הקורס, שם המרצה, איזה סמסטר ובאיזו שעה מתקיים השיעור. התוכנה תאפשר לסמן קורס אחד או שני קורסים בכל רצועת זמן נתונה. מי שיסמן שני קורסים שמתקיימים באותו הזמן, יתבקש לסמן מה העדיפות הראשונה ומה השנייה.

עמיתים שלומדים בתוך ארבע שנות החובה של ההכשרה: האתר יזהה כל עמית לפי האימייל שלו, ויצרף לו באופן אוטומטי רישום לסמינר הקליני ולקורס החובה הרלוונטיים לשנתו שלו. בנוסף האתר יאפשר רישום לכל קורסי הבחירה והליבה.

לכל שאר העמיתים (בוגרי ההכשרה, עמיתים בינתחומיים ופסיכואנליטיקאים): האתר יאפשר רישום לכל קורסי הבחירה והליבה.

בנוסף לכך, גם הרישום לקבוצות לימודי ההמשך יתנהל דרך האתר: האתר יאפשר רישום הן לקבוצות הקריאה המתקיימות בימי הפורום.

אתר הרישום יהיה פתוח לכניסה ושינוי הקורסים אליהם העמית מעוניין להרשם במשך שבועיים מקבלת המייל הפותח את הרישום.

בתוך האתר ניתן לבקש ולקבל אימייל שמפרט את כל הבחירות שנרשמו.

שימו לב: האישור על הקורסים אליהם נרשמתם, עדיין אינו מהווה אישור קבלה לקורסים השונים.

מועדי ההרשמה באינטרנט:

- רשימת הקורסים נשלחה לעמיתים ב 27 ליוני 2017
- הרישום יפתח עם משלוח מייל אישי המפנה לאתר הרישום.
- **ההרשמה תסתיים ביום שני ה 3 לילולי בשעה 22:00**, וכל נרשם יקבל אימייל שמפרט את הקורסים אליהם נרשם⁵.
- ב 16/7/2017 קיבל כל אחד את רשימת הקורסים אליהם התקבל, מתוך הקורסים שביקש.
- הועדה מאפשרת 48 שעות לקבלת השגות או תיקונים. לאחר פרק זמן זה הרשימה הינה סופית. כל עמית מחויב לקורסים שאותם הוא בחר.

פרק ה' – הסבר על התשלום

התשלום עבור כל שנת הלימודים יוסדר לכל המאוחר עד ל 31.10.17 (תאריך הפורום הראשון). התשלום יכלול את דמי החבר ואת כל הסמינרים, קורסי החובה, הליבה, הבחירה והסמינרים מחו"ל כמיקשה אחת, כמפורט להלן:

דמי החבר

דמי החבר השנתיים לעמיתי המכון - למסיימי ההכשרה ולמתהווים בה – הינם 2000 ₪. דמי החבר השנתיים לעמיתי המכון הבינתחומיים הינם 1000 ₪. (דמי החבר של כלל חברי המכון כוללים מנוי ל PEP)

שכר לימוד

עלות כל סמינר סמסטריאלי ועלות סמינר מרוכז הינם 630 ₪ (עלות סמינר שנתי הינה 1260 ₪). מכאן, ששכר הלימוד בפועל לעמית/ה הינו מכפלה של 630 ₪ במספר הסמינרים הנלמדים בשנה.

אופן התשלום

בתחילת חודש אוקטובר 2017 תישלח לכל אחד ואחד מעמיתי המכון הודעה למייל האישי ובה יצוין סך התשלום הכולל הנדרש (דמי החבר + שכר לימוד בסמינרים על פי הרישום). לבחירתכם שתי אפשרויות:

תשלום בכרטיס אשראי - לא תתאפשר הסדרת התשלום בהמחאות. מערכת הגביה הממוחשבת הפועלת במכון בשנה האחרונה מאפשרת גבייה באמצעות כרטיסי אשראי בלבד. המערכת מנפיקה באופן אוטומטי ושולחת במייל קבלה, ומייעלת מאוד את עבודת המזכירות הן מול עמיתי המכון והן מול נרשמים חיצוניים בכנסים וימי עיון. לענייננו, להודעה שיקבל העמית יצורף קישור (לינק) לתשלום באמצעות כרטיס אשראי. את הוראת התשלום יש לבצע לא יאוחר מה 31 לאוקטובר 2017. את

⁵ עמית שמתקשה להרשם בשל נסיבות מיוחדות (כמו קושי בנגישות לאינטרנט בחו"ל וכד') יפנה לבצלאל למפרע וימסור לו את רשימת הקורסים שבחר.

הסכום הכולל ניתן לחלק לעד 8 תשלומים. לתשומת לבכם, התשלום החודשי נגבה במתכונת של הוראת קבע כך שהוראת התשלום אינה סוגרת את הסכום הכולל בתוך מסגרת האשראי.

תשלום בהעברה בנקאית – ניתן לשלם את מלוא הסכום הכולל **בתשלום אחד בלבד ולא יאוחר** מה **31 באוקטובר 2017**. פרטי חשבון הבנק: יובנק, סניף 288, חשבון 424021 על שם "מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו". את אישור ההעברה יש לשלוח לבצלאל למייל taicp.office@gmail.com

פטור מתשלום במקרים מסוימים לעמיתים בינתחומיים:

המכון מעודד הן את מי שסיימו את כל תהליך ההכשרה, והן את החברים הבינתחומיים, ליהנות מהאפשרות ללמוד ולהצטרף לקורסים שניתנים במסגרת ההכשרה. מסיבה זו, כאשר קורס ליבה או בחירה נפתח עם מלוא מכסת המשתתפים המשלמים, ניתן לצרף עוד תלמיד – עמית בינתחומי – כמשתתף נוסף ללא תשלום. לגבי העמיתים הבינתחומיים – ניתן גם להצטרף כמשתתף נוסף אחד לכל קורס חובה פרט לסמינרים הקליניים, סמינר ההתהוות, וקורס טכניקה. אם יש יותר מפנייה אחת לקורס מלא, תיערך הגרלה בין הנרשמים. עמיתים פסיכואנליטיקאים ישלמו תשלום מלא של 630 שקלים עבור כל קורס. לגבי קורסים שמועברים על ידי מורים מחו"ל כל המשתתפים חייבים בתשלום.

פרק ו' – הסבר על השיבוץ לקורסים

קריטריונים לשיבוץ נרשמים בקורסים וסמינרים מרוכזים:

במקרה שמספר הנרשמים הוא מעל 12, השיבוץ בקורסים יעשה על פי המהלכים הבאים:

- עדיפות ראשונה היא לתלמידי שנה ד', ג'
- עדיפות שנייה היא למי שנרשמו לאותו הקורס בשנה הקודמת ולא התקבלו אליו
- בתוכנית החדשה בקורסים "חלומות" ו"לידה לחיים נפשיים", ניתנת עדיפות לשנים א' ו ב' שעבורן אלו קורסי ליבה.
- לגבי שאר הנרשמים נערכת הגרלה
- מסיימי ארבע שנות לימוד, אנליטיקאים ועמיתים בינתחומיים ישובצו רק במידה ונותר מקום.

ועדת הוראה מתחשבת בצרכים המשתנים והייחודיים של העמיתים בהכשרה. במצבים בהם איננו יכולים להיענות לבקשה נערכת הגרלה.

ההגרלה עצמה אינה עיוורת ולוקחת בחשבון את שאר ההרשמות של כל עמית, על מנת להימנע ככל האפשר ממצבים בהם מישהו מקבל את כל בקשותיו או עולה בכל ההגרלות ואילו אחר איתרע מזלו ולא נכנס לשום קורס שביקש. בקורסי הליבה יילקח בחשבון הצורך לשמור מקום לתלמידי שנה ד כדי לאפשר להם את סיום לימודיהם.

עם סיום ההרשמה נערכת בדיקה כמה נרשמו לכל קורס בחירה. במצב בו אדם נרשם לקורס שאינו ניפתח עקב רישום חסר, נעשית העברה לקורס שנבחר בעדיפות שניה.

סמינרים מרוכזים של מורים אורחים מחו"ל: יש אפשרות להרשמה של עד 20 משתתפים. במידה ויהיה ביקוש רב יותר תיערך הגרלה בין הנרשמים. במקרים מסוימים, בתיאום עם האורח, יתכן שאפשר יהיה להגדיל מעט את מספר המשתתפים. במידה וירשמו פחות מ-20 משתתפים תהיה בידי המכון האפשרות לשקול צירוף משתתפים מבחוץ. השתתפות בשני סמינרים של מורים אורחים מחו"ל נותנת קרדיט של סמינר בחירה אחד. מאחר ועלות סמינרים אלו גבוהה, כל מי שמשתתף בהם משלם. עלות סמינר חו"ל לכל משתתף היא כעלות קורס בחירה.

קריטריונים לפתיחת קורסים:

קורס יפתח עם לפחות שמונה תלמידים משלמים.

מרגע שהתקבלה תכנית הקורסים האישית, התכנית מחייבת. אלו הקורסים שעליהם יחויב החבר בתשלום בכל מקרה. זאת מאחר ומערכת הלימודים במכון בנויה על אחריות הדדית - הקורסים נפתחים בהתאם להרשמתכם והמכון מתחייב כלפי המורים בהתאם להרשמתכם.

שינוי או ביטול קורס:

מי שרשום לקורס ומעוניין לבטלו או לשנותו - לאחר מועד סיום תהליכי ההרשמה, מבלי לשאת בתשלום הקורס, חייב לדאוג ולמצוא בין חברי המכון מישהו המעוניין להחליפו וללמוד במקומו; זאת בתנאי שהמחליף אינו מבטל לשם כך את רישומו בקורס אחר אלא מוסיף את הקורס המדובר. אנו נאלצים להקפיד על תנאי זה ולא משרירות לב, אלא מאחר ושכר המורים ממומן כולו משכר הלימוד על הקורסים. במידה ונוצרת חריגה עקב ירידה לא מתוכננת של תלמידים, המכון נאלץ לכסות אותה מדמי החבר כך ששכר הלימוד הזה נופל על כל חברי המכון במקום על מי שהתחייב לו. מאידך לאחר שהודענו לתלמידים שנרשמו ולמרצה שהקורס שלהם אכן נפתח זוהי התחייבות שעל המכון לעמוד בה.

תלמיד שמחליט להפסיק ללמוד בקורס לאחר שהתחיל אותו, מכל סיבה שהיא, מחויב בתשלום עליו. בנוסף לכך, מפאת כבודו וכבוד המורה, עליו למצוא דרך לפנות וליידע את המורה.

תוכנית הלימודים לשנת 2017-18

פירוט השיעורים

סמינרים קליניים:

הסמינרים הקליניים, פרט לסמינר הילדים, הינם קבוצות הדרכה של כל שנתון בנפרד כקבוצה סגורה, המתקיימות במקביל, בסמסטר א'+ב' שעה 18:00

סמינר התהוות שנה א' – גב' חני בירן

סמינר קליני שנה ב' – גב' מיכל זלינגר, גב'רחל קלע

סמינר קליני שנה ג' – גב' נעמי הולר

סמינר קליני שנה ד' – הגב' ג'יזל ורד

סמינר קליני בפסיכואנליזה של הילד – גב' ציפי מיידלר וגב' אן אלורז (הדרכה בסקיפ). (סמסטר א בשעה 16:15 - 17:45).

קורסי חובה:

שיעורי החובה הם קורסים תיאורטיים שניתנים לכל שנתון כקבוצת לימוד סגורה.

סמסטר א'ב' שעה 14:30 (כל קורסי החובה מתקיימים במקביל)

פרויד המוקדם : לידתה של הפסיכואנליזה - גב' רות לביא

שעור חובה לשנה א

סמסטר א 14:30

בקורס נלווה את צעדיו הראשונים של פרויד בשלהי המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20 בדרך ללידתה של הפסיכואנליזה. תוך קריאה במאמריו מתקופה זו, נעקוב אחר גלגוליה של הטכניקה לצד התהוותה של התיאוריה על מושגיה הפסיכואנליטיים.

ביבליוגרפיה:

מתוך פרויד ז. וברואר י., מחקרים בהיסטוריה (1895), תרגום: מרים קראוס, ספרים, 2004

(ברואר ופרויד - על המנגנון הנפשי של תופעות היסטוריות (1893), (דיווח ראשוני)

פרויד - קתרינה

פרויד - אליזבט פון ר.

פרויד, הפסיכותרפיה של ההיסטוריה.

מתוך פרויד ז., פירוש החלום (1900), תרגום: רות גינזבורג, עם עובד, 2008.

הזריקה לאירמה עמ' 154-166

מתוך פרויד ז., מיניות ואהבה, עם עובד 2002.

'שלוש מאסות על התיאוריה של המיניות (1905), פרקים ב' וג

המשך קריאה בפרויד: מן המיניות הילדית אל עבר המטא-פסיכולוגיה – גב' ציפי מיידלר

שעור חובה לשנה א

סמסטר ב 14:30

קורס זה הוא המשך לקורס פרויד המוקדם בו נלמד על גילוי הפסיכואנליזה. קורס זה ימשיך מ 1905 עם פרסום "שלוש מסות על התאוריה של המיניות" הנחשב לעיתים קרובות לחיבורו החשוב ביותר של פרויד אחרי פרש החלום וליצירתו הבולטת ביותר על המיניות. נמשיך דרך מושג הדחף למאמר המטא-פסיכולוגי – "דחפים וגורלות של דחפים" מ 1915 וכן למאמרים "בדבר שני עקרונות של התפקוד הנפשי" מ 1911 ולמאמר "על השלילה" מ 1925. שלושת המאמרים האלה דנים בדחפים ובראשית חיי הנפש של הילד מהמצב הנרקסיסטי הראשית בו אין לאני צורך בעולם החיצוני שכן הוא אוטו ארוטי לכיוון בו הוא נאלץ לצאת מהארוטיות העצמית שלו וללכת לקראת האובייקטים ולקראת עקרון המציאות.

ביבליוגרפיה:

Freud, S. (1905). Three Essays on the Theory of Sexuality (1905). The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume VII (1901-1905): A Case of Hysteria, Three Essays on Sexuality and Other Works, 123-246

Freud, S. (1911). Formulations on the Two Principles of Mental Functioning. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XII (1911-1913): The Case of Schreber, Papers on Technique and Other Works*, 213-226

Freud, S. (1915). Instincts and their Vicissitudes. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIV (1914-1916): On the History of the Psycho-Analytic Movement, Papers on Metapsychology and Other Works*, 109-140

Freud, S. (1925). Negation. The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925): The Ego and the Id and Other Works, 233-240

(ניתן למצוא את המאמרים ב P.E.P)

כיצד מתחוללת האנליזה?

ד"ר גבי מן

מרצה אורח: מר אודי רוזנטל

שעור חובה שנתי לשנה ב 14:30

"This is what I want; to make discoveries about human beings, to know what they are. And I suppose my trouble is that I am not convinced that intellectual study of human beings is the way to it. May be to be a complete human being oneself is the only way. And how does one do that?"

(Marion Milner, A life of One's Own, 1986)

הפסיכואנליזה הינה מסע משותף של שניים לקראת כינון חירותה של נפש האחד. בתוך התהליך האנליטי נוכחות האחד ותודעתו מחוללים את עצמיותו של השני. מתוך ראייה קונטקסטואלית זו, נדון במרכיבים השונים הנדרשים להתרחשות תהליך זה, מראשיתו, כפי שפרויד הכתיב אותו, דרך יסודות הטכניקה של הוגים שונים ועד לחשיבה העכשווית על השדה האנליטי.

דוגמאות לשאלות שנעסוק בהן: עקרון האסוציאציות החופשיות, העברה על צורותיה השונות, התנועה בין שחזור (רפטיציה) להתחוללות חדשה, רגרסיה, הזדהות השלכתית, אמפתיה, התמרת נרקיסיזם הארכאי, פירוש לעומת נוכחות כפירוש, והמרחב טרנזיטורי-מדיטיבי שבאנליזה.

סמטרא

פתוח- על עקרון האסוציאציות החופשיות

Bollas, C., (2009), Arlene, In: The Infinite Question, p. 156-160, 33-54, Routledge, London & New York

מומלץ לקרוא קודם את החומר הקליני (156-160), תוך תשומת לב לרצף, ורק אז את הפרק (33-54).

פרויד, ז., (1912) עצות לרופא על הטיפול הפסיכואנליטי, בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי, תרגום: ערן רולניק. תל אביב, עם עובד עמ. 92-98.

עם התייחסות לביון:

Notes on Memory and Desire. Cogitations. London: Karnac Books, 1992

מן, ג., (2014) קירות גמישים- המסגרת האנליטית (סטינג) כקונטקסט ריפויי, מארג- כתב עת ישראלי לפסיכואנליזה, כרך ה, עמ 153-170.

פרויד, ז., (1912) על הדינמיקה של ההעברה, בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי, תרגום: ערן רולניק. תל אביב, עם עובד עמ. 85-91.

פרויד, ז., (1914) הזכרות, חזרה ועיבוד, בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי, תרגום: ערן רולניק. תל אביב, עם עובד עמ. 114 - 119.

פרויד, ז., (1915) הערות על אהבת-העברה, בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי, תרגום: ערן רולניק. תל אביב, עם עובד עמ. 120 - 128.

מבט קלייניאני על המעשה הטיפולי (3 שעורים)^{6*} - אודי רוזנטל

ויניקוט, ד., (1954) היבטים מטה-פסיכולוגיים וקליניים של רגרסיה בתוך המערך הפסיכואנליטי, בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, ע. 120-136.

ויניקוט, ד., (1967) מיקומה של החוויה התרבותית, בתוך: משחק ומציאות, ע. 114-121.

קוהוט, ה., (1984), תפקידה של האמפתיה בריפוי הפסיכואנליטי, כיצד מרפאת האנליזה? ע. 232 – 250.

The Mature transformations of Narcissism. The Chicago Institute (1974) Lectures, Lecture 6, p. 79-91, The Analytic Press, NJ & London(1996).

Lachman F., and Beebe B., (1996), *Contributions of Self and Mutual Regulation to Therapeutic Action*, Progress in Self Psychology, 12 123 – 140

סמסטר ב

Ogden, T., (1995):Analyzing Forms of Aliveness and Deadness of the transference-counter transference. Int. J. Psychoanal 76: 695-709.

Ghent, E, (1990) Masochism, Submission, Surrender - Masochism as a perversion of Surrender, Contemporary Psychoanalysis, 26: 108-136.

מן, ג., (2009) בין הכנעות להתמסרות והתמוססות - מעבר לעקרון האינטרסובייקטיביות, שיחות - כרך כ"ג, חוב 2, ע. 161-168.

Ghent, E.,(1995) Interaction in the Psychoanalytic Situation, Psychoanalytic Dialogues, 5: 479-491.

Grotstein, J.,(2000), Why Oedipus and not Christ? Who is the Dreamer and Who Dream? p. 219 -253.

Symington, N., (1996) Alpha Function, The Clinical Thinking of Wilfred Bion, Ch.7 (1997).

⁶רשימת הקריאה לשעורים אלה תפורסם בהמשך

Symington, N., (2007), A Technique for facilitating the creation of mind, *Int J. Psychoanal* 88: 1409 – 22

Coltard, N., (1992) Slouching towards Bethlehem...or Thinking the unthinkable Psychoanalysis, In: Slouching towards Bethlehem... and Further Psychoanalytic Explorations, p. 1-14, London, Free Association Books.

גישות שונות בהבנת הנרקיסיזם וביטוייו בהפרעות אישיות קשות - מרכזת הקורס גב' מיכל זלינגר

מורים נוספים: גב' אליס בוראס, גב' עדנה לב-בור

שיעור חובה שנתי לשנה ג 14:30

תוכן הקורס: נרקיסיזם בכתביהם של פרויד וגרין – אליס בוראס
נרקיסיזם בתאוריה הקליניאנית והניאו-קליניאנית – מיכל זלינגר
נרקיסיזם בתאורית העצמי – עדנה לב בור
פנל מסכם בהשתתפות כל המרצים סביב שאלות מרכזיות

פרויד תבע את המושג נרקיסיזם, ששפך אור על מגוון תופעות נורמליות ופתולוגיות. הוא מתאר תהליך שבו הדחף הליבידינלי נסוג מהאובייקט ומופנה כלפי העצמי. הקליניאנים וממשיכיהם רואים בנרקיסיזם אירגון נפשי שמבטל נפרדות, והכרה בקיום האחר ובמציאות – מערך יחסי אובייקט שהתקבע בהתפתחות ומיצר אישיות בעלת מבנה נרקיסיסטי. קוהוט מרחיב את הטריטוריה הנרקיסיסטית של האדם לכדי מימד התפתחותי בפני עצמו. החוויה הנרקיסיסטית מהווה את הכוח המתניע את צורות ההתפתחות המשובשות לכיוון של ריפוי. רשימת קריאה על פי הנושאים של המורים השונים:

פרויד והנרקיסיזם – גב' אליס בוראס:

פרויד ז. (1914) מבוא לנרקיסיזם .
פרויד ז. (1915) דחפים וגורלם של הדחפים (קטעים מתוך המאמר)
פרויד ז. (1917) אבל ומלנכוליה (קטעים מתוך המאמר)
פרויד ז. (1923) הפרק: שני סוגי הדחפים, מתוך המאמר "האגו והסתמי"
גרין א. (1983) הקדמה . מתוך הספר "נרקיסיזם של חיים, נרקיסיזם של מוות"
גרין א. (1983) החרדה והנרקיסיזם. מתוך הספר "נרקיסיזם של חיים, נרקיסיזם של מוות"

קליין וממשיכיה – גב' מיכל זלינגר:

קליין מ. (1946) "הערות לכמה מנגנונים סכיזואידיים", מתוך מלאני קליין, כתבים נבחרים, תולעת ספרים, תל אביב 2002

Rosenfeld, H. (1987) Chap 6. Destructive Narcissism and the Death Instinct. 104 -125 (PEP הספר נמצא ב-)

Rosenfeld, H. (1987). Impasse and Interpretation: Therapeutic and anti-therapeutic factors in the psychoanalytic treatment of psychotic, borderline, and neurotic patients. New Library of Psychoanalysis. London: Tavistock

Steiner. J (1993) Ch. 1. A theory of psychic retreat. 1-13 in: *Psychic Retreats Pathological Organizations in Psychotic, Neurotic and Borderline Patients*. The new library of psychoanalysis. London

:Steiner. J (1993) Ch.5. "The recovery of parts of the self lost through projective identification: the role of mourning". pp.54-63. In: *Psychic Retreats Pathological Organizations in Psychotic, Neurotic and Borderline Patients*. The new library of psychoanalysis. London.

Steiner, J. (1994). "Patient-Centered and Analyst-Centered Interpretations: Some Implications of Containment and Countertransference". *Psychoanal. Inq.*, 14:406-422.

בריטון ר (1989) סובייקטיביות, אובייקטיביות ומרחב משולש עמ' 67-86 מתוך:
אמונה ודמיון הוצאת עם עובד, תל אביב

Britton, R. (1989). Chapter Two: The Missing Link: Parental Sexuality in the Oedipus Complex. *The Oedipus Complex Today Clinical Implications*, 83-101. London. Karnac

Britton, R. (2003) "Narcissistic problems in sharing space". P.165-178. In: Britton, R. Sex, Death, and the Superego Experiences in Psychoanalysis. London, Karnac.

Sodre Ignes (2004) Who's Who? Notes on pathological identifications. In: projective identification editors: Spillius E., O'Shaughnessy E. *The new library of psychoanalysis*. Routledge.

קריאה מומלצת:

זיסקינד פטריק: "היונה". הוצאת עם עובד 1995

קוהוט – גב'עדנה לב-בור:

הנרקסיזם החדש:

קוהוט ה. פסיכולוגית העצמי וחקר רוח האדם הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה {2007} הוצאת תולעת ספרים פרק 4 צורות והתמרות של נרקסיזם עם 123-149

קו ההתפתחות של הנרקסיזם והעברות נרקסיסטיות:

Kohut H. (1971) *The Analysis of the Self*. New York: International Universities Press, Ch.4 Clinical and Therapeutic Aspects of the Idealizing Transference

זעם נרקסיסטי והפרעות נרקסיסטיות:

קוהוט ה. כיצד מרפאה האנליזה {2005} הוצאת עם עובד: פרק 1 ניתנות לאנליזה לאור הפסיכולוגיה של העצמי עמ' 59-69
קוהוט ה. פסיכולוגית העצמי וחקר רוח האדם הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה {2007} הוצאת תולעת ספרים
פרק 5 הרהורים על נרקסיזם וזעם נרקסיסטי עמ' 150-184

הבשלה והתמרות של נרקסיזם:

Kohut H. (1971) *The Analysis of the Self*. New York: International Universities Press, Some Therapeutic Transformations in the Analysis of Narcissitic Personalities 270-296

תסביך אדיפוס בחשיבה הפסיכואנליטית – מתחילת הדרך ועד ימינו

מרכזת הקורס: גב' ציפי מיידלר

מורים נוספים: פרופ' שי פרוגל, , גב' שרי ציבולסקי, גב' מיכל חזן, דר' חנה אולמן

שיעור חובה שנתי לשנה ד' 14:30

הקורס יעסוק בהצגת המושג "תסביך אדיפוס" החל מן המיתוס היווני של סופוקלס, דרך אימוצו על ידי פרויד כאחד מתכני הלא-מודע החשובים של נפש האדם וכלה בהתפתחויות בנות זמננו.

תחילת הקורס יעסוק במיתוס של אדיפוס מההיבט הפילוסופי

לאחר מכן נעקב אחר חשיבתו של פרויד אודות הרעיון ובפיתוחו. בהמשך נדון בתסביך אדיפוס על פי הגישה הקליניאנית וגישת העצמי.

א. פתיחה: שני שיעורים - המיתוס של אדיפוס מההיבט הפילוסופי – פרופ' שי פרוגל

לשיעור זה מומלץ לקרוא את המחזה אדיפוס המלך של סופוקלס בתרגומו של אהרון שבתאי ולהביא את הספר למפגש.

ב. תסביך אדיפוס על פי פרויד – גב' ציפי מיידלר

ההכרה של קיום תסביך אדיפוס התגלתה לפרויד במהלך האנליזה העצמית שלו. אנליזה זו הניאה אותו להכיר באהבתו לאמו ובקנאתו לאביו הנמצאת בקונפליקט עם החיבה שהוא רוחש לו.

ב 1897 הוא כותב לפליס חברו: "נעשה מובן סוד כוחו של אדיפוס המלך, המיתוס היווני מבליט הכרח שכל אחד מכיר מתוך שזיהה בתוכו פנימה את עקבות קיומו".

בהתייחסות ראשונית זו מובן לפרויד משמעות המיתוס המתאשר על ידי החוויה הפרטית ומגלה את אופיו הכללי של תסביך אדיפוס - "לכל יצור אנושי חדש מוצבת המשימה להתגבר על תסביך אדיפוס".

פרויד לא תאר את תסביך אדיפוס בצורה שיטתית. אנו נלמד מספר מקורות בהם פרויד פיתח והסביר את מושג זה ונתייחס למקומו של התסביך בהתפתחות הפרט, בפונקציות שלו ובהשלכותיו.

רשימת קריאה:

Freud, S. (1897) Letter from Freud to Fliess, October 15, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 270-273.

Freud, S. (1897) Letter from Freud to Fliess, September 21, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 264-266.

Freud, S., (1920)
Beyond the Pleasure Principle (7-64)
in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XVIII (1920-22).
The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London

Freud, S., (1923)
The Infantile Genital Organization. (141-148)
in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925).
The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London

Freud, S., (1923). The Ego and the Id (28-40)
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925): The Hogarth Press and the Institute of Psychoanalysis, London

Freud, S., (1924)
The Dissolution of the Oedipus Complex . (173-182)
in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud,
Volume XIX (1923-1925).
The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London

Freud, S., (1925)
Some Psychical Consequences of the Anatomical Distinction between the Sexes.
(248-260)
in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud,
Volume XIX (1923-1925).
The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London

Freud, S., (1931)
Female Sexuality (225-246) .
in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud,
Volume XXI (1927-1931).
The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London

ג. תסביך אדיפוס על פי הגישה הקליינאנית- גב' שרי ציבולסקי

העבודה של קליין על החוויות הינקותיות המוקדמות הביאה עמה שינויים מקיפים בתפיסת התסביך האדיפלי, שתפס מקום מרכזי בתיאוריה הפסיכואנליטית מראשיתה.

נבחן את ההשפעות שהיו לעבודתה על הבנת התסביך האדיפלי, תוך התייחסות לתוספות שהיא סיפקה להבנת מושג מרכזי זה החל מהתבוננות במצבים האדיפליים בגילאים המוקדמים כמו גם לביטוי שלהם בעמדה הדיכאונית.

נתייחס להיבטים השונים הקשורים בתסביך האדיפלי על פי קליין: המשאלות האדיפליות המוקדמות, הסופר אגו, מקורות החרדה ורגשות האשמה.

(רשימת קריאה תועבר בהמשך)

ד. תסביך אדיפוס על פי פסיכולוגיית העצמי – גב' מיכל חזן

התסביך האדיפלי מנקודת מבט של פסיכולוגיית העצמי

רשימת קריאה:

שיעור ראשון:

Kohut, H. (1982). Introspection, empathy, and the semicircle of mental health. In: The Search for the Self, Vol.4., (ed.) P. Ornstein. New York: International Universities

.Press, 1991, pp. 537-567

שיעור שני:

Kohut, H. (1984). Reexamination of castration anxiety, pp. 13-33

How Does Analysis Cure. eds. A. Goldberg & P. Stepansky. Chicago: University of Chicago Press

תרגום:

קוהוט, ה. (1984) בחינה מחודשת של חרדת הסירוס. ב: כיצד מרפאת האנליזה, עם עובד, תל אביב, 2005 עמ' 70-93.

שיעור שלישי:

Loewald, H. W. (1979). The waning of the Oedipus complex. International Journal of Psychoanalysis., 27: 751-775

שיעור רביעי:

מאמר של יורם חזן "אבות ובנים במירוץ הזמן", פורסם בשיחות בשנת 2011.

מתוך: חזן, י., אבות ובנים במירוץ הזמן, אבות ומתבגרים. עורך ח. דויטש, ירושלים: מכון סאמיט, 2004.

המלצת קריאה:

Horney, K., The denial of the vagina - a contribution to the problem of the genital anxieties specific to women. Int. J. of Psychoanalysis, 14: 57-70, 1933

המתסביך למורכבות: השלב האדיפלי בגישה ההתייחסותית-ד"ר חנה אולמן

נעסוק בדה-קונסטרוקציה שמציעה הגישה ההתייחסותית לחשיבה אודות מרכיבי התסביך האדיפלי (כמו הזדהות, קנאת הפין, האדיפלי השלילי). נדון במקורות הפסיכואנליטיים והפמיניסטיים לחשיבה זו.

מנקודת מבט התייחסותית האדיפלי ממושג כקליידוסקופ של תבניות אפשריות של יחסים. נדון במשמעות הקלינית של המשגה זו ובמעורבותו של המטפל בהבנייה של המשמעות האדיפלית הנוצרת בכל קשר מטפל-מטופל.

רשימת קריאה:

Davies J. M. (2015) From Oedipus Complex to Oedipal Complexity: Reconfiguring (Pardon the Expression) the Negative Oedipus Complex and the Disowned erotics of disowned sexualities. Psychoanalytic Dialogues, 25(3):265-283

Davies, J.M. (2003). Falling in Love with Love: Oedipal and Postoedipal Manifestations of Idealization, Mourning, and Erotic Masochism. Psychoanal. Dial., 13:1-27

Benjamin, J. (1991). Father and Daughter: Identification with Difference — A Contribution to Gender Heterodoxy. Psychoanal. Dial., 1:277-299

ה. שיח מסכם – שולחן עגול.

קורסי ליבה ובחירה פסיכואנליטיים סמסטר א':

ביון וגילוי המיכל - חשיבה והכלה במחשבתו של ביון. - מר רוני עמיאל **סימסטר א 16:15 (ליבה)**

הקורס יעסוק בהיכרות עם מחשבתו המוקדמת של ביון אודות תהליכי חשיבה, הכלה וחלימה, כהתהליכים הבונים את הנפש ומקיימים את החיים הנפשיים. הלימוד יעשה באמצעות קריאה משותפת ואסוציאטיבית במאמריו. כתיבתו של ביון נראית במבט ראשון בלתי נסבלת. הסיבה לכך היא שהוא חושב ויוצר את הבנותיו העמוקות תוך כדי כתיבה... ותוך התנגדות לעריכה. בקורס נלמד "לקרוא" את ביון, להרשות לעצמנו להיות "טפשים", ולאט לאט לגלות בכתיבתו את ההבנות הקליניות המדהימות שלו ושל עצמנו. בקורס ננוע יחד עם ביון ונחוזה יחד איתו את התהליך שהוא עבר בדרכו ל - **On becoming Bion** - להיות ביון. נפגוש יחד הבנות משמעותיות כגון: הזדהות השלכתית, מיכל-מוכל, פונקציית אלפא, contact barrier, חלקיקי ביטא, reverie, אדיפוס על פי ביון, יהירות, טפשות, חלק פסיכוטי ועוד. ננסה להבין יחד את האופן בו כל אלה מסייעים לחשוב על מנגנוני החשיבה והחלימה במצבים פסיכויים ולא פסיכויים. בעיקר יודגש השימוש הקליני ברעיונות אלו ובאופן שבו הם מאפשרים פתיחת אפשרויות להתמודדות עם המצבים הקליניים הקשים שאנו פוגשים באנליזות של מטופלנו ושלנו. נעשה זאת בעזרת דוגמאות שיובאו על ידי המשתתפים והמנחה.

להלן רשימת מקורות לקורס ביון

ביון, ו. ר., (1957א). הבחנת האישיות הפסיכוטית מן הלא-פסיכוטית. מתוך: במחשבה שנייה. תל אביב: תולעת ספרים, 2003.

ביון, ו. ר., (1957ב). על היהירות. מתוך: במחשבה שנייה. תל אביב: תולעת ספרים, 2003.

ביון, ו. ר., (1959). התקפות על חיבורים. מתוך: במחשבה שנייה. תל אביב: תולעת ספרים, 2003.

ביון, ו. ר., (1962א). ללמוד מהנסיון. תל אביב: תולעת ספרים, 2004.

ביון, ו. ר., (1962ב). תיאוריה של חשיבה. מתוך: במחשבה שנייה. תל אביב: תולעת ספרים, 2003.

ביון, ו. ר., (1967). במחשבה שנייה. תל אביב: תולעת ספרים, 2003.

סופוקלס, (428 לפנה"ס). **אדיפוס המלך**. ירושלים: שוקן, 1981.

סמינר קליני: פסיכואנליזה של הילד

גב' ציפי מיידלר וגב' אן אלורז
סמסטר א 16:15

הסמינר הקליני בפסיכואנליזה לילדים יתקיים השנה כקורס חובה במסלול פסיכואנליזה של הילד וכקורס בחירה סימסטריאלי לשאר חברי המכון. מנחות לסרוגין ציפי מיידלר ואן אלורז.

מיכל זלינגר תתאם ותשתתף בשעורים עם אן אלורז בתאריכים :
7th, 21st Nov.; 12th December, 16th and 30th Jan

קריאה בפרויד המאוחר 1936-1939 – ד"ר איזבל בן אמו, גב' ג'יזל ורד

סמסטר א 16:15 (ליבה)

השנים בין 1936-1939 מהוות תקופה משמעותית בהסטוריה הפרטית של זיגמונד פרויד, בהסטוריה של התנועה הפסיכואנליטית ובהסטוריה הטראגית של המאה האחרונה באירופה עם עליית הנאציזם.

ארבעת המאמרים שבחרנו מתייחסים להגותו הבוגרת של פרויד ומשקפים את ההתפתחויות, השינויים והשאלות לגבי התיאוריה והפרקטיקה.

יתרה מכך ניתן למצוא בכתבים אלו עדות חשובה והעברה משמעותית של רעיונות לדורות הבאים של פסיכואנליטיקאים.

- 1936. A disturbance of memory on the Acropolis; SE 22, p. 237-248
- 1937. Analysis terminable and interminable; SE 23, p. 209-253.
- 1937. Constructions in analysis; SE 23, p.255-269
- 1938. Splitting of the ego in the processes of defense; SE 23, p.271-278.

הסופר אגו הארכאי – מר אודי רוזנטל

סמסטר א 16:15 (ליבה)

הסופר אגו הארכאי או בלשוננו של ביון הסופר אגו ההרסני לאגו, הוא מושג בסיסי בתיאוריה הקליניאנית והניאוקליניאנית. הסופר אגו הארכאי הוא החלק האומניפוטנטי והיודע כל שבנפש, וככזה אינו יכול לשאת הזדקקות, תלות ואהבה כי כולן מצייגות חסר. הסופר אגו הארכאי אינו ממלא פונקציה מוסרית בנפש, אלא בהיותו אומניפוטנטי ומכחיש תלות והזדקקות, הוא בעצם מייצג שינאה לחיים, והוא במהותו אנטי מוסרי. כיון שהוא נוצר בפוזיציה הסכיזופראנואידית, ולכן הוא רודפני ולא סימבולי במהותו, נוכחות מסיבית שלו בנפש משבשת את הזרימה בין הפוזיציה הסכיזופראנואידית והדפרסיבית. לפי ביון הוא גם הפונקציה הנפשית שמשבשת את התהליך של הכלה והתמרה. הזיהוי של הסופר אגו הארכאי והאפשרות לאפשר למטופלים לזהות את השפעתו על חיי הנפש, ולהתחיל לחשוב על מערך הערכים הלא אנושי שהוא מייצג, הוא חלק מרכזי של הטיפול. במרב הטיפולים ובמיוחד במקרים של הפרעות קשות יותר הוא משלח בצורה מסיבית מהרגע הראשון על המטפל. הסופר אגו הארכאי הוא מקור ההתנגדות העיקרי בנפש לטיפול. ולכן זיהוי מוקדם של פעולתו בנפש, והפניית תשומת לב המטופל לכך, לעיתים קרובות חיוניים כדי שיתאפשר טיפול. בסמינר נקרא מאמרים הקשורים בסופר אגו הארכאי, נתחקה אחר פעולתו בעולם הפנימי ונחשוב יחד תוך הדגמות של ויניטות ממקרים שיביאו המשתתפים, על טכניקות מתאימות לעבודה עם חלק זה.

רשימת נושאים טנטטיבית:

הסופר אגו הארכאי כייצוג הפסיכולוגי של אינסטינקט המוות בתיאוריה הקלניאנית.

נרקיסזם - החיים תחת שלטון הסופר אגו הארכאי

הסופר אגו הארכאי- האל האכזר הפנימי, המתאכזר לעצמי ולזולת.

הסופר אגו הארכאי כתוצר של הפיצולים בנפש, וכמשמרם.

הכלה והסופר אגו הארכאי

הסופר אגו הארכאי כמונע הפנמת האובייקט הטוב

שיקום וכינון הפנמת האובייקט הטוב.

ביבליוגרפיה טנטטיבית:

מלאני קליין "על אודות ההתפתחות של התפקוד הנפשי" (1958) במלאני קליין כתבים נבחרים ב' הוצאת תולעת ספרים. (2013)

Ronald Britton "the ego destructive superego" in Britton. Sex death and the superego Karnac(2003)

Bion chapter 29 in: Learning from experience. Karnac (1962)

O'Shaughnessy, E. (1999). Relating to the Superego. *Int. J. Psycho-Anal.*, 80:861-870

Rosenfeld, H. (1971). A Clinical Approach to the Psychoanalytic Theory of the Life and Death Instincts: An Investigation into the Aggressive Aspects of Narcissism. *Int. J. Psycho-Anal.*, 52:169-178

Boris, H.N. (1976). On Hope: Its Nature and Psychotherapy. *Int. R. Psycho-Anal.*, 3:139-150.

Brenman, E. (1985). Cruelty and Narrowmindedness. *Int. J. Psycho-Anal.*, 66:273-281

Grotstien "The klein view of the super ego" in Grotstien. But at the same time and on another level.vol1. Karnac (2009)

Strachey, J. (1969). The Nature of the Therapeutic Action of Psychoanalysis. *Int. J. Psycho-Anal.*, 50:275-292(first published in 1934)

Ronald Britton "Emancipation from the superego" in Britton .sex death and the super ego Karnac(2003)

Brenman, E. "The recovery of the lost good object" in. Brenman The recovery of the lost good object. Routledge (2006)

קליין.מ. על תחושת הבדידות. במלאני קליין כתבים נבחרים ב' הוצאת תולעת ספרים. (2013)

לדעת ולא לדעת: המפגש עם המציאות וההכרה בעובדות החיים - גב' שושי סיון סמסטר א 19:45 (ליבה)

סמינר קריאה בגישה קלייניאנית שיעסוק בהתפתחות היכולת להכיר את המציאות ולדעת את עובדות החיים.

במאמר "מטרת הפסיכואנליזה" מתאר מוני קירל את שלושת עובדות החיים: נפרדות, הכרה בזוג ההורי הפורה, והכרה בזמן ובסופיות. נעסוק בצמתי המפגש של האדם עם המציאות ועובדות החיים דרך המעברים ההתפתחותיים בהם המבט מהאחד מתרחב לדיאדה (נפרדות) משם למרחב המשולש (הזוג ההורי הפורה שהילד לא חלק ממנו) עד להכרה בזמן ובסופיות. נבחן את היחסים עם האובייקטים, מבנה הפנטזיות, המנגנונים הנפשיים וצורות החשיבה שמאפיינות את העמדות השונות ומשפיעות על הכרת המציאות.

הסמינר יתנהל כקבוצה חוקרת שתעמיק בטקסטים מרכזיים מקליין, מוני קירל, בריטון, שטיינר, ואחרים. נרחיב את ההבנה דרך ויניטות ואסוציאציות קליניות מעבודתנו.

רשימת קריאה:

בריטון רונלד "הסיטואציה האדיפלית והעמדה הדפרסיבית", בספר: מאמרים קליניים על קליין וביון, מודן, 2001.

פרויד זיגמונד "על דברים בני חלוף" 1916

קליין מלאני "צרות עין והכרת תודה" (1957) בספר: כתבים נבחרים א', תולעת ספרים, 2002.

שטיינר ג'ון "הקונפליקט בין אבל למלנכוליה" בספר: לראות ולהיראות להגיח ממסתור נפשי, תולעת ספרים, 2015.

Birksted-Breen, D. (1996). Phallus, Penis and Mental Space. Int. J. Psycho-Anal., 77:649-657

Klein, M(1935) A contribution to the psychogenesis of manic depressive states. Int.J.PsychoAnal.16: 145-174

Money Kyrle, E.R.(1971).The Aim of Psychoanalysis. Int. J. PsychoAnal., 52:103106

Segal, H. (1994). Phantasy and Reality. Int. J. PsychoAnal., 75:395401

Sodre, I. "Even now, now, very now..." On envy and the hatred of love. in: Envy and Gratitude Revisited, Karnac, 2008

Steiner, J. "The relationship to reality in psychic retreats". In: Psychic Retreats, Routledge, 1993.

Weiss, H. Romantic perversion: the role of envy in the creation of a timeless universe. In: Envy and Gratitude Revisited, Karnac, 2008

קריאה מומלצת:

אוגדן תומאס ה. "דחף, פנטזיה ומבנה עומק פסיכולוגי בעבודתה של מלאני קליין". בספר: מעצ הנפש, תולעת ספרים, 2013.

סגל חנה "הסמלה", בספר: התיאוריה הקלייניאנית, נקודת מבט בת זמננו, תולעת ספרים, 2008.
פריאל ביאטריס (2002). האחר והזמן. שיחות. 16(2).

קליין מלאני "אבל ביחס למצבים מאנים-דפרסיביים" (1940) בספר: כתבים נבחרים א', תולעת ספרים, 2002..

פסיכואנליזה התייחסותית – על השפעה הדדית ונגזרותיה - גב' אורנה קיסלסי

סמסטר א 19:45 (ליבה)

הקורס יעסוק בדגש ששמים הכותבים ההתייחסותיים על פסיכולוגיה של שניים. פסיכולוגיה של שניים תופסת את העולם התוך אישי כמעוגן ביחסים הבינאישיים, כשלסובייקטיביות של המטפל יש משקל רב בתהליך הטיפול.

התפיסות ההתייחסותיות רואות במימוש בפעולה ביטוי להשפעה הדדית בין אנליטיקאי למטופל כאשר המעורבות וההתבוננות של האנליטיקאי בעצמו ובמשמעות המפגש מאפשרות הבנה מעמיקה ותנועה ממצבי תקיעות באנליזה.

נלמד על כך ועל מושגים מרכזיים של הגישה ההתייחסותית, מושגים שנוצרו מפירוק ובנייה מחדש של מושגים פסיכואנליטיים קלאסיים, כגון: התנגדות ופירוש, טראומה ודיסוציאציה, עצמיים מרובים - כמו גם על הפוליטי והחברתי בחדר הטיפול. תחילה נקרא את הכותב 'ההתייחסותי' הראשון, פרנצי, ונמשיך עם ראקר, אוגדן, מיטשל, ארון, גנט, בנג'מין, ג'ייקובס, ברומברג, דייויס, גרנד אולמן ואחרים.

תכנית הקורס:

אינטראקציה והשפעה הדדית

1. פרנצי, ש. (1932). היעדר הרגש של האנליטיקאי. 7 בינואר 1932. בתוך: **היומן הקליני**. עמ' 41-44. עם עובד, 2013.
2. Mitchel S., (1997). Introduction: From Heresy to Reformation. In *Influence and Autonomy in Psychoanalysis*, pp 1-32. The Analytic Press.
3. ארון, ל. (1996). פירוש כביטוי לסובייקטיביות של האנליטיקאי. בתוך: **המפגש – הדדיות ואינטרסובייקטיביות בפסיכואנליזה**. פרק 4, עמ' 127-155. עם עובד.
4. גנט, ע. (1990). מזוכיזם, כניעה, התמסרות: מזוכיזם כסטייה של התמסרות. בתוך: **פסיכואנליזה התייחסותית – צמיחתה של מסורת**, עמ' 262-297. תולעת ספרים, 2013.

הכרה הדדית

5. בנג'מין, ג'. (1990). הכרה והרס: מתווה של אינטרסובייקטיביות, עמ' 228-261. בתוך: **פסיכואנליזה התייחסותית – צמיחתה של מסורת**. תולעת ספרים, 2013.

טראומה ודיסוציאציה

6. Bromberg, P.M. (2003). One Need not Be a House to Be Haunted. On Enactment, Dissociation and the dread of not Me. A case Study. *PD*, 13: 689-709.
7. Grand, S. (2000). Loneliness and the Allure of Bodily Cruelty. In *The reproduction of Evil – A Clinical and Cultural Perspective*, Ch. 2, pp. 21-40. The Analytic Press.

מימוש בפעולה (enactment)

8. Jacobs, T.J. (2001). On Misreading and Misleading patient: Some Reflections on Communications, Miscommunications and Countertransference Enactments. *IJP*, 82(4): 653-669.
9. Davies, M.J. (2004). Whose Bad Objects are we Anyway? Repetition and our Elusive Love Affair with evil. *PD*, 14(6): 711-732.

עצמיים מרובים

10. Bromberg, P.M. (1996). Standing in the Spaces - The multiplicity of Self and the Psychoanalytic Relationship. In: *Standing in the Spaces. Essays on clinical Process trauma and Dissociation*, Ch. 17, pp. 267-290. Psychology Press.

הפוליטי הוא אישי

11. Ulman, C. (2014). The Personal is Political, the Political is Personal: On the Subjectivity of an Israeli Psychoanalyst. In Kuchuk S., *Clinical Implications of the Psychoanalyst's Life Experience: When the Personal Becomes Professional*. Ch 8, 98-111. Routledge

מבנים קליניים: סטרוקטורות נפשיות אצל פרויד, לאקאן ואסכולות אחרות – מר עמנואל עמרמי

סמסטר א 19:45 (בחירה)

מטרת הקורס היא לבחון את עיקרי הדיאגנוסטיקה הפסיכואנליטית כצורות ניתוח סטרוקטורלי של תופעות קליניות. גישתו של פרויד אופיינה מן ההתחלה על ידי הניסיון שלו להמשיג ולחלץ מבנים קליניים מתוך מגוון עשיר של ביטויי פתולוגיה נפשית. לכן, בניגוד לגישה דיאגנוסטית פנומנולוגית המתמקדת בתסמינים נצפים (DSM), החשיבה הפסיכואנליטית מכוונת לאבחון סטרוקטורות נפשיות סמויות. אומנם כאשר המטפל שקוע באינטראקציה ספונטנית עם מטופל הוא לרוב אינו עוסק ישירות

בשאלות דיאגנוסטיות המצויות כביכול בריחוק מה מהרגע החולף, אך הדיאגנוסטיקה הפסיכואנליטית משמשת ללא הרף רקע והקשר כללי דרכם הקלינאי ממשיג לעצמו את המקרה ומנווט את התנהלותו בטיפול.

אסכולות אנליטיות שונות התייחסו בצורה שונה לקטגוריות דיאגנוסטיות מסורתיות, ולכן אחת השאלות שתעלה בשיעור היא האם ניתן לזהות קלסיפיקציה נוסולוגית משותפת לרוב הזרמים הפסיכואנליטיים. השיעור המוצע יוקדש בעיקר לפרויד ולאקאן כתיאורטיקנים ששמו דגש מיוחד על פיתוח ראייה סטרוקטורלית, אולם הדיון בהם ייערך תוך השוואה עם תיאורטיקנים אחרים - קליין וביון, קוהוט, קרנברג ואחרים.

כל שיעור יכלול שלושה חלקים: 1. הצגת חומר תיאורטי, 2. דיון ובירור התיאוריה, 3. ניתוח ויניטות קליניות עכשוויות הממחישות את התיאוריה.

תכנית השיעורים:

חטיבה ראשונה - פרויד ומעבר לו:

1. **נירוזות** אקטואליות והעברתיות: היסטריה ואובססיה; פוביה וקטגוריות נוספות.

חומרי קריאה: (כתבי פרויד מופיעים כפי שרשומים ב-PEP).

- Freud, S. (1896). Further Remarks on the Neuro-Psychoses of Defence. The Standard Edition, Volume III
- Freud, S. (1897). Draft M. The Architecture of Hysteria, May 25, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 246-248.
- Freud, S. (1896). Letter 52 from Extracts from the Fliess Papers. The Standard Edition, Volume I.

-

2. **פסיכוזה:** הבחנה בין נירוזה לפסיכוזה.

חומר קריאה לשיעור:

- Freud, S. (1924). The Loss of Reality in Neurosis and Psychosis. (p. 182-187). The Standard Edition, Volume XIX.

3. פיתוחים פוסט-פרוידיאניים: **פסיכוזה** אצל ביון וויניקוט.

קריאה מומלצת לשיעור:

- Winnicott, D.W. (1974). Fear of Breakdown. Int. R. Psycho-Anal., 1:103-107.
- Bion, W. R. (1989 [1977]). The Grid (p. 1-7). In: *Two papers: The grid and caesura*. London: Karnac Books.

4. **פרוורסיה** – שלב א': פרוורסיה פולימורפית - אוטו-ארוטיות כבסיס לגניטליות בוגרת.

חומרי קריאה לשיעור:

- עמרמי, ע. (2016). *פרוורסיה ואנחנו*. הרצאה בכנס המכון. (חלק ראשון)

חומר רקע:

- Freud, S. (1905). Three Essays on the Theory of Sexuality (1905). The Standard Edition, Volume VII, parts 1 - 3.

5. שלב ב': פרורסיה אדיפלית/פוסט-אדיפלית; Spaltung ומיניות פרורטית בוגרת.

חומרי קריאה לשיעור:

- Freud, S. (1938). Splitting of the Ego in the Process of Defence. The Standard Edition, Volume XXIII.
- Sachs, H., Goldberg, R.B. (1991). On the Genesis of Perversions. *Am. Imago*, 48:283-293.
- עמרמי, ע. (2016). *פרורסיה ואנחנו*. הרצאה בכנס המכון. (חלק שני)

6. פיתוחים מאוחרים: מסעוד חאן, שאסגה-סמירגל, מאקדוגל, קרנברג.

חומרי קריאה מומלצים:

- Masud Khan, M. (1989). Alienation in perversions. London: Karnac Books. (pp. 20-25; 120-22; 136).
- Chasseguet-Smirgel, J. (1983). Perversion and the universal law. *International Review of Psychoanalysis*, 10:293-301.
- Kernberg, O.F. (1991). Sadomasochism, Sexual Excitement, and Perversion. *Journal of Amer. Psychoanal. Association*, 39:333-362. (p. 339-342).

חטיבה שנייה – לאקאן.

[הערה: מאחר והטקסטים של לאקאן קשים לקריאה עבור מי שלא התנסה בהם, הפניות לכתביו הן בגדר המלצה בלבד. בכל מקרה, התכנים הרלוונטיים יידונו ויובהרו במהלך כל שיעור].

7. המפנה הלשוני: פרויד תפור מחדש - ניסוח אנטי-ביולוגי של פרויד.

- חומרי רקע של פרויד להמחשה: קטעים קצרים מתוך "פירוש החלום", "הבדיחה", "פסיכופתולוגיה של חיי היומיום".

- לאקאן, ז'. ([1966] 2015). ערכאת האות בלא-מודע או התבונה מאז פרויד. (תת-פרק ב', עמ' 485-481). בתוך: *כתבים*, כרך א'. תל-אביב: רסלינג.

8. דיאגנוסטיקה לאקאניאנית: חלוקה של מבנים קליניים. הדחקה, מחיקה והתכחשות כמנגנונים המגדירים בהתאמה נזירות, פסיכוזא ופרורסיה.

חומרי קריאה לשיעור:

- Fink, B. (1997). Ch. II: Diagnosis and the positioning of the analyst (pp. 76-82; 112-117; 175-181). In: *A clinical introduction to Lacanian psychoanalysis*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Dor, J. (2001). The anchoring point of the perversions and the actualization of the perverse process. In: *Structure and perversions*. New York: Other Press.

9. סטרוקטורליזם: הסדר הדימוי (שלב המראה) והסדר הסמלי - המסמן, הסובייקט והאיווי.

חומרי קריאה:

- לאקאן, ז'. ([1966] 2015). שלב המראה כמעצב הפונקציה של האני. בתוך: *כתבים*, כרך א'. תל-אביב: רסלינג.
- לאקאן, ז'. ([1966] 2015). פונקציה ושדה של הדיבור ושל השפה (עמ' 258-262). בתוך: *כתבים*, כרך א'. תל-אביב: רסלינג.

10. הסובייקט, אובייקט האיווי ונוסחאות הפנטזמה, עם דגש על אופי הפנטזמה בפרוורסיה.

קריאת רקע:

- Lacan, J. (2006 [1966]). Kant with Sade (p. 648-654). In: *Ecrits: The first complete edition in English*. New York, London: W. W. Norton & Company.

11. שיעור מסכם: מבנים והבניות בפסיכואנליזה.

קורסי ליבה ובחירה פסיכואנליטיים סמסטר ב :

"לידה לחיים נפשיים" – ד"ר איזבל בן אמו

סימסטר ב 16:15 (ליבה)

הקורס יתבסס על הספר "לידה לחיים נפשיים" של א. סיקון ומ. לופיתל שתורגם כעת לעברית. ספר זה מובנה סביב שש טענות תיאורטיות אשר חולצו מטקסט של אסתר ביק העוסק בעור הנפשי וחוקר באופן דידקטי ומעמיק את התפתחות החיים הנפשיים. כנהוג בחשיבה הפסיכואנליטית הצרפתית, התפתחות זו מתוארת על סמך המושגים של פרויד, והיא מתבססת על עקרונות המטאפסיכולוגיה הקליניאנית. מטאפסיכולוגיה זו זוכה לפיתוח על ידי המחשבה הפוסט-קליניאנית אשר מדגישה את רעיונות הנרקיסזם הראשוני, האוטזם הנורמאלי, וכמו כן את הסימביוזה הנורמאלית. אינטרויקציה של אובייקט מכיל, המאפשר לעמוד בנפרדות ביחס לאובייקט ראשוני ולהגן על העצמי מן התוצאה הדיסאינטגרטיבית לה היא עלולה לגרום, נתפסת כקודמת למנגנונים של פיצול ושל אידיאליזציה של העצמי ושל האובייקט, אותם מתארת מלאני קליין. מנגנוני הפיצול והאידיאליזציה מאפשרים להתמודד עם החרדה, אשר נובעת מדחף המוות, והם מקנים לאובייקט איכויות של אובייקט טוב ורע, מה שמהווה את ראשיתם של יחסי האובייקט.

התהליך בו העצמי והאובייקט לומדים להכיל את עצמם בתוך "עורם" והכשלים שעלולים לחול בו מהווים את חוט השני שעובר לכל אורך הספר.

שלוש קונסטלציות נפשיות נובעות מתהליך זה והן זכות לתיאור מדויק. אלה הן: העמדה הדביקה או האוטיסטית, העמדה הסימביוטית או הסכיזו-פראנואידית, והעמדה הדיכאונית. כמו כן, מתוארות אופנויות ההזדהות התואמות לכל עמדה ועמדה: הזדהות באמצעות דביקות, הזדהות השלכתית, והזדהות באמצעות אינטרוייקציה.

חשיבתם של הכותבים מקורית ביותר בשל המאמץ התמידי ליצור דיאלוג והשוואה בין תחומי מחקר שונים ובמיוחד בין הגישה הפסיכואנליטית הצרפתית לבין הגישה האנגלוסקסית. למרות שהן מנסות לחקור את אותן השאלות, מדובר בשתי גישות שהתפתחו במקביל ולעיתים קרובות מבלי שיכירו זו את זו. מטרתה של עבודה זו אינה לצמצם אותן אל המכנה המשותף שלהן אלא דווקא להדגיש את מורכבותן.

ביבליוגרפיה:

סיקון א. לופיטל מ. (1992-2001) "לידה לחיים נפשיים" הוצאת תולעת ספרים, תל אביב 2016.

"מאהבת העברה לאהבה אחר הצהריים- אהבה ותשוקה בטיפול הפסיכואנליטי" ד"ר חנה אולמן. מסטר ב שעה 16:15 (בחירה)

מאמרו של פרויד "הערות על אהבת העברה" מסתיים במשפט- "בעשייה הרפואית תמיד ישאר מקום לצדה של התרופה לברזל ולאש, וכך גם לא נתן יהיה לוותר על פסיכואנליזה שאיננה מוחלטת והמבוצעת כהלכה, כזו שאיננה מתביישת לעשות שימוש ברגשות הנפש המסוכנים ביותר, כדי להביא את החולה לשליטה בהם, לטובתו".

בסימנר זה נדון ב"חומר הנפץ" של הרגשות "המסוכנים ביותר" של אהבה ותשוקה שעולים בקשר האנליטי, הן כפוטנציאל לקידום התהליך והן כפוטנציאל נפיץ לחציית גבולות. נתבונן במשמעויות של אהבה ותשוקה בהעברה ובהעברה הנגדית ובדרכים האפשריות לעשות בהם שימוש.

נתחיל במאמרו הסמינלי הנ"ל של פרויד ובמאמרים של סירלס ושל בולאס המתייחסים להעברה אירוטית ומשמעויותיה, ונמשיך בעבודתו של גאבארד אשר כידוע עובד שנים רבות עם מצבים של חציית גבולות בטיפול, ומאמרים עכשוויים המזוהים עם הגישה ההתייחסותית - של גודי דיוויס, בנגמין, סלווין, ואחרים המתייחסים בעיקר לאהבה ותשוקה בהעברה הנגדית.

להלן המאמרים לפי סדר הדיון בהם. (יתכנו שנויים).

1

פרויד, ז (1915/2002) הערות על אהבת העברה, בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי. הוצאת עם עובד, תל אביב. עמ 120-129.

2

Searls H.F (1958) Oedipal love in the countertransference. Intern. J. of psychoanal 40:180-190

3

Bollas, C. (1994) Aspects of erotic transference. Psychoanal. Inquiry. 14:572-590.

Bach, S. (2006) Psychoanalysis and Love, in: Getting from here to there, Analytic love analytic process, NY: The analytic press. Pp. 125-136.

4

Slavin, J. (2002) The Innocence of sexuality. Psychoanal. Quarterly, 72:51-80

5

Gabbard G.O. (1994) Sexual excitement and countertransference love in the analyst. J. of the Amer. Psychoanal. Association. 42: 1083-1106

Gabbard, G.O (1996) The analyst contribution to erotic transference. Contemporary psychoanal. 32:249.

6

Davies, J. M.(1994) Love in the afternoon: A relational reconsideration of desire and dread in the countertransference. Psychoanal. Dial. 4:153-170.

7

Davis, J. M. (1999) . Getting Cold Feet, Defining "Safe-Enough" Borders: Dissociation, Multiplicity, and Integration in the Analyst's Experience. Psychoanal Q., 68:184-208.

8

Benjamin, J. (1995) What angle would hear me: The erotics of transference. Psychoanal. Inq. 14:535-557.

9

Benjamin, J.& Atlas, G. (2014)
The "Too Muchness" of Excitement: Sexuality in light of Excess, Attachment and Affect Regulation. (ישלח במייל)

10

Celenza, A, (2007) Analytic love and power: Responsiveness and responsibilities. Psych. Inquiry. 27:287-301.

11שעור סיכום

"המצפן האנליטי שלי" – מר קובי אבשלום

סימסטר ב' ב 16:15(בחירה)

לכל אנליטיקאי יש מעין מצפן פנימי שמכוון את ההתערבויות שלו בכל שעה אנליטית. מצפן זה, במקרה הטוב, נמצא תמיד בבניה והתפתחות, אך יש בו גם גרעין מגובש. המצפן הזה לעיתים נשען על תיאוריה אנליטית אחת ולעיתים הוא מורכב יותר. בסמינר אני מביא את המאמרים והכותבים שהשפיעו על יצירת המצפן האנליטי שלי וביניהם סטרצ'י ובטי ג'וזף הקלייניאנים. אוגדן וסימינגטון שהושפעו רבות מביון, בולאס הוויניקוטיאני, ארנברג וג'ודי דיוויס ההתייחסויות. מטרת הסמינר היא שכל משתתף יוכל להמשיך את בניית המצפן האנליטי האישי שלו אל מול פרישת המצפן האנליטי שלי.

ביבליוגרפיה

1. Strachey, J. (1934) The nature of the therapeutic action of psychoanalysis. Intl. J. Psychoanal.,15:127-158

2. Ogden, T.H. (1979) On projective identification. Intl. J. Psychoanal., 60: 357-373
3. Joseph, B. (1985) Transference: The total situation. Intl. J. Psychoanal., 66:447-455
4. אוגדן, ת. (1994) השלישי האנליטי : עבודה עם עובדות קליניות אינטר סובייקטיביות. מתוך – אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011), עמ' 71-93.
5. Symington, N. (1983) The analyst's act of freedom as an agent of therapeutic change. Intl. J. Psychoanal., 10: 283-290
6. בולאס, ס. (1987) שימושים אקספרסיביים בהעברה נגדית: הערות למטופל מן העצמי של המטפל. מתוך: צלו של האובייקט, הוצאת עם עובד (2000) פרק 12: 245-212
7. Ehrenberg, D.B.(1984) Psychoanalytic engagement II- Affective considerations. Contem. Psychoanal., 20: 560-581
8. Davies, J.M. (1994) Love in the afternoon: a rational reconsideration of desire and dread in the countertransference. Psychoanal. Dial., 4: 153-170
9. Renik, O. (1993) Countertransference enactment and the psychoanalytic process in: Psychic structure and psychic change. Eds. Horowitz, M., Kernberg, A., Weinshell, E. Intl. University press., Ch. 7: 135-158
10. אוגדן, ת. (2004) אומנות זו של הפסיכואנליזה: לחלום חלומות שלא נחלמו וזעקות שנקטעו. מתוך – אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011) עמ' : 235-256.
11. אבשלום, ק., מצפן אנליטי (2010) מארג: כתב עת ישראלי לפסיכואנליזה, כרך א, עמ' 27-38.

נקודות מפנה בתולדות הפסיכואנליזה - פרופ' עמנואל ברמן

סימסטר ב 16:15(בחירה)

סמינר זה יעסוק בתולדות הפסיכואנליזה, אך הדגש לא יהיה על ההתפתחות המושגית והקלינית כשלעצמה, אלא על הבנתה בהקשר אישי, בין-אישי, חברתי וארגוני. הפגישה הראשונה תוקדש לחשיבה עקרונית על "ההיסטוריה של הרעיונות" בכלל, ועל ההיסטוריה של הפסיכואנליזה בפרט, כמושפעות מנסיבות תרבותיות ופוליטיות, מדפוס אישיות ודילמות אישיות של הוגים מרכזיים, מאינטראקציות בין עמיתים ובתוך דיאדות של מטפל-מטופל, ומדינמיקות של ארגונים ומוסדות. בהמשך נתמקד בעשר נקודות מפנה מעניינות, אחת לכל פגישה, החל ביחסיו של פרויד עם דמויות מרכזיות בחייו האישיים והמקצועיים ובמשברים ביחסים אלה, דרך דיוני המחלוקת בלונדון ויחסי קליין-ויניקוט, ועד להיווצרות פסיכולוגיית העצמי והגישה ההתייחסותית בארה"ב. על כל אחד מנושאים אלה תידרש קריאה הנוגעת לו, וכן יוצעו המלצות על מקורות נוספים להרחבת היריעה.

תכנית הסמינר:

פגישה 1 – מבוא.

עמנואל ברמן (1999), "המלך הוא עירום?" **שיחות**, י"ג (3), 260-261.

פגישה 2 – פרויד וברויר.

יוזף ברויאר (1895), סיכום תיאורטי. **מחקרים בהיסטוריה** (ברויר ופרויד). צפת: ספרים, עמ' 249-265.

זיגמונד פרויד (1914), לתולדות התנועה הפסיכואנליטית. **כתבי זיגמונד פרויד** 3. תל אביב: דביר, עמ' 185-190.

זיגמונד פרויד (1925), "דיוקן-עצמו". **כתבי זיגמונד פרויד** 3. תל אביב: דביר, עמ' 280-287.

פגישה 3 – פרויד ופליס.

פיטר גיי (1988), פרויד: פרשת חיים לזמנו. תל אביב: דביר, 57-60, 77-93.

The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904. J.M. Masson, ed. (1985). Cambridge: Harvard. [נמצא ב-PEP. מכתבים מהתאריכים: 15.10.1897, 4.10.1897, 3.10.1897, 21.9.1897].

פגישה 4 – פרויד ויונג.

זיגמונד פרויד וקארל גוסטב יונג (1906-1914), **חליפת מכתבים: מבחר**. תל אביב: רסלינג, 2008. [4. פרויד, 23.10.1906 / 5. פרויד, 27.10.1906 / 144. יונג, 4.6.1909 / 145. פרויד, 17.6.1909 / 146. יונג, 12.6.1909 / 147. פרויד, 18.6.1909 / 148. יונג, 21.6.1909 / 338. יונג, 18.12.1912 / 342. פרויד, 3.1.1913; נוסח אנגלי נמצא ב-PEP תחת שם העורך, McGuire].

פיטר גיי (1988), פרויד: פרשת חיים לזמנו. תל אביב: דביר, 167-173, 188-202.

פגישה 5 – פרויד ופרנצי.

עמנואל ברמן (2003), הקול האחר: שנדור פרנצי ותרומתו לטיפול הפסיכואנליטי. מבוא לפרנצי, **בלבול השפות בין המבוגרים לילד**. תל אביב: עם עובד, בעיקר פרקים 1-4 וכן 6-8.

זיגמונד פרויד (1937), אנליזה סופית ואינסופית. **הטיפול הפסיכואנליטי**. תל אביב: עם עובד, 2002, עמ' 204-205.

שנדור פרנצי (1932), **היומן הקליני**. תל אביב: עם עובד, 2013. ג'ודית דופונט, מבוא, עמ' 19-23. היומן: עמ' 127-130 (1 במאי), 208 (26 ביולי), 217-221 (4 באוגוסט), 231-234 (13 באוגוסט), 243-247 (2 באוקטובר).

פגישה 6 – הפסיכואנליזה עם עליית הנאצים בגרמניה.

ערן רולינק (2007). **עושי הנפשות**. תל אביב: עם עובד. פרק 4: דירות ללא קירות: הפסיכואנליזה בגרמניה לאחר עלייתם של הנאצים לשלטון.

F. Weinstein (1989). Review of Cocks, "Psychotherapy in the Third Reich". **Psychoanalytic Review**, 76:447-450.

A.H. Feiner (1985). Psychoanalysis during the Nazi regime. **Journal of the American Academy of Psychoanalysis**. 13:537-545.

פגישה 7 – דיוני המחלוקת בלונדון.

חנה סגל (1979), **מלאני קליין**. תל אביב: עם עובד, 1998, עמ' 87-99.

The Freud-Klein Controversies, 1941-45. P. King & R. Steiner, eds. (1991). London: Routledge. [נמצא ב- PEP תחת שם העורכים. מהמבוא של פרל קינג: עמ' 9-11, 26-35. מהדיונים: עמ' 84-92].

פגישה 8 – קליין וויניקוט.

דונלד ו' ויניקוט (1962), מבט אישי על התרומה הקלייניאנית [כולל המבוא]. **עצמי אמיתי, עצמי כוזב**. תל אביב: עם עובד, עמ' 221-232.

Phyllis Grosskurth (1986), **Melanie Klein: Her World and her Work**. New York: Knopf, pp. 397-402.

The Spontaneous Gesture: Selected Letters of D.W. Winnicott. F.R. Rodman, ed. (1987). Cambridge: Harvard [also in PEP], pp. 33-38, 71-74, 94-97.

פגישה 9 – התהוות פסיכולוגיית העצמי.

Charles B. Strozier (2001), **Heinz Kohut: The Making of a Psychoanalyst**. New York: Farrar, Straus & Giroux, chapters 18, 23, 26, 29. [התרגום העברי בהכנה – הפרקים יישלחו]

פגישה 10 – הפולמוס סביב ההכשרה הפסיכואנליטית.

Michael Balint (1948), On the psychoanalytical training system. **International Journal of Psychoanalysis**, 29:163-173.

Otto Kernberg (1996). Thirty methods to destroy the creativity of psychoanalytic candidates. **International Journal of Psychoanalysis**, 77:1031-1040.

פגישה 11 – התהוות הגישה ההתייחסותית.

לואיס ארון (1996), **המפגש: הדדיות ואינטרסובייקטיביות בפסיכואנליזה**. תל אביב: עם עובד, 2013, עמ' 31-61.

עמנואל ברמן (1997), הדדיות ואינטר-סובייקטיביות במפגש הטיפולי: הרקע ההיסטורי של הפסיכואנליזה ההתייחסותית. **שיחות**, י"א (3), עמ' 172-182.

רוני באט (2013). מבוא. **פסיכואנליזה התייחסותית: צמיחתה של מסורת**. ס. מיטשל ול. ארון, עורכים. תל אביב: תולעת ספרים, עמ' 7-16.

זוהי רשימה ראשונית – ייתכנו שינויים.

"אנליזה לבדד תישכון?"

תרומת הפסיכואנליזה להבנת תהליכים קבוצתיים, ארגוניים וחברתיים – גב' שימי תלמי

מסטר ב' 16:15 (בחירה-חברתי)

הקורס יעסוק בתרומת הפסיכואנליזה להבנת תהליכים קבוצתיים, ארגוניים וחברתיים. הנחת העבודה היא שהטיפול הפסיכואנליטי איננו מתרחש בתוך חלל ריק. הבנת הדינמיקה המודעת והלא מודעת של סביבת הטיפול במונחים פסיכואנליטיים מהווה תרומה משמעותית לעבודה האנליטית ולהבנת הסביבה הארגונית והחברתית בה מתרחשת ההכשרה האנליטית והעבודה שלנו כפסיכואנליטיקאים. פרויד טען כי לא ניתן להפריד את הפסיכולוגיה של היחיד מהפסיכולוגיה של הקבוצה וכל אחת מהן מזינה ותורמת לרעותה. בקורס נלמד על תרומתם של כותבים פסיכואנליטיים להבנת תהליכים קבוצתיים, ארגוניים וחברתיים. ז. פרויד, מ. קליין, ו. ביון, א. דיידה וכותבים מעולם הארגונים אנטון אובהולצר, אליזבת מנזיס, דיידה ארמסטרונג, לארי גולד ועוד.

רשימה ביבליוגרפית

(המאמרים שנקרא ייבחרו מתוך רשימה זו)

ביון, וילפריד (1961) **התנסויות בקבוצות**. תל אביב: הוצאת דביר.

טריאסט, יוסי (2014) בין ה-. **Facebook ל-Faceless Mother** חוברת מקבץ

שיקיינסקי, דורית (2009) **הוועדה הסודית של פרויד**. תל-אביב: הוצאת רסלינג.

פרויד, ז. (1966). פסיכולוגיה של ההמון ואנליזה של האני. בתוך **כתבים נבחרים**. תל אביב: הוצאת דביר.

Menzies I.E.P. (1960) Social Systems as a Defense Against Anxiety: An Empirical Study of the Nursing Service of a General Hospital; in E. Trist & H. Murry (eds.) **The Social Engagement of Social Science, Volume I: The Socio-Psychological Perspective**, London: Free Association Books, 1990.

Mawson, Chris (2000); Containing Anxiety in Work with Damaged Children; Chapter 7 in Anton Obholzer and Vega Zagier Robert (eds.) **The Unconscious at Work: Individual and Organizational Stress in the Human Services**. Taylor & Francis.

Armstrong, David (1997) The Institution in the Mind; **Free Associations**, Vol. 7 No. 1, London.

Stokes, Jon (2000) The unconscious at work in group and teams: contributions from the work of Wilfred Bion; Chapter 2 in Anton Obholzer and Vega Zagier Robert (eds.)

The Unconscious at Work: Individual and Organizational Stress in the Human Services. Taylor & Francis.

Wells, Leroy, Jr. (1985) The group-as-a-whole perspective and its theoretical roots; in Colman, A.D. and Geller, M.H. (eds.) **Group Relations Reader 2**, Washington, DC: A.K. Rice Institute.

Obholzer, Anton (1999) Managing the Unconscious at Work; Chapter 6 in R. French & R. Vince (Eds.), **Group Relations, Management, and Organization**. Oxford: Oxford University Press.

Moylan, Deirdre (2000) The dangers of contagion: projective identification processes in institutions; Chapter 5 in Anton Obholzer and Vega Zagier Robert (eds.) **The Unconscious at Work: Individual and Organizational Stress in the Human Services**. Taylor & Francis.

Dodds, Joseph (2009) Artificial Group Psychodynamics: Emergence of the Collective, in Dietrich, D & Fodor, G. **Simulating the Mind: A Technical Neuropsychanalytical Approach**, Vienna & New York: Springer.

Grinberg Leon (1993). The groups, Chapter 1 in Grinberg, L. et al, **New Introduction to the Work of Bion**, Revised edition. Lanham, MD: Aronson, Jason Inc.

Obholzer, Anton (1994) Fragmentation and integration in a school for physically handicapped children, in Anton Obholzer and Vega Zagier Roberts (eds.), **The Unconscious at Work: Individual and Organizational Stress in the Human Services**. London: Routledge.

Lawrence G., Bain, A., and Gould, L (1996) The fifth basic assumption. **Free Associations** Volume 6, Part 1 (No. 37): 28-55.

Anzieu, Didier (1984) **The Group and the Unconscious**, chapters 13-14. London: Routledge & Kegan Paul.

Ganzarain, Ramon (1990) **Object Relation Group Psychotherapy**. Madison, Connecticut: International Universities Press

קוהוט וממשיכיו – לקרוא תיאוריה לחשוב טכניקה –גב' רחל קלע

מסטר ב 19:45(ליבה)

בקורס זה נדון במושגים מרכזיים של פסיכולוגית העצמי, כמו זולת עצמי, העברת מראה והעברת האדרה, הפיצול האנכי, הפירוש האמפטי, הפרעת האישיות הנרקיסיסטית.

נקרא בכתביו של קוהוט ובכתביהם של תיאורטיקנים מרכזיים נוספים בפסיכולוגית העצמי: אנה ופול אורנשטיין, וולף לחמן, טייכהולץ ועוד, זאת תוך התייחסות למקרים הקליניים של קוהוט עצמו ושל תלמידי הקורס. נדון בכמה מהמקרים הקליניים מנקודת מבט של פסיכולוגית העצמי

רשימת קריאה:

מתוך קוהוט ה. השבתו של העצמי בהוצאת תולעת ספרים

פרק 2 האם הפסיכואנליזה זקוקה לפסיכולוגיה של העצמי עמ 73-122

פרק 3 הרהורים על טיבן של הראיות בפסיכואנליזה עמ 123-143

פרק 4 העצמי הדו קוטבי עמ 144-177

מתוך קוהוט ה. כיצד מרפאה האנליזה בהוצאת תולעת ספרים

פרק 4 עיון מחדש ביחסי עצמי זולת עצמי עמ 109-123

פרק 5 השפעתה המרפאת של הפסיכואנליזה: אמירה ראשונית המבוססת על ממצאיפסיכולוגית העצמי עמ 124-141

פרק 6 השפעתה המרפאת של הפסיכואנליזה הערכה מחדש של פסיכולוגית העצמיאת התהליך הפסיכותרפאוטי. עמ 142-172

פרק 10 העברות זולת עצמי ופירוש.

In: Freuds Case Studies Self Psychological Perspective. Edited by Barry Magid. The Analytic Press 1993.

1 Tolpin M (1993) The unmirrored Self Compensatory Structure' and Cure

2 Ornstein A (1993) Little Hans His Phobia and His Oedipus Complex

Lachmann F. (2008) Transforming Narcissism, Reflections on Empathy Humor and Expectations. Ch 7: Perversions of Sexuality and Aggression p137-156 The Analytic Press

Ornstein A. (1974) The Dread to Repeat and the New beginning: A Contribution to the Psychoanalysis of the Narcissistic Personality Disorders. Ann.Psychoanal.2:231-248

Orenstein P.H. (2008) Heinz Kohut's Self Psychology and Ours: Transformation of Psychoanalysis. int. J. Psychoanal. Self Psychology. 3:195-214

Teicholz J.G. (1999) The Self in Kohut's Work and in Post Modern Discourse The Analytic Press inc.

Wolf E.S. (1988) Treating the Self Elements of Clinical Self Psychology, ch.9: The Therapeutic Process p102-122, The Guilford Press

קורס בחירה בין מספר 13- גב' חני בירן

סימסטר ב 19:45 (בחירה)

בשיעור זה נמשיך בקריאת טקסטים של ביון. הלמידה תשים דגש על הדיון הקבוצתי, העלאת אסוציאציות ומחשבות מסביב לטקסט שנקרא. אנחנו נשלב קריאה של חומר העוסק בתיאוריה והפעם, נקרא לסירוגין פרק תאורטי מול סמינר קליני בו ביון נותן הדרכה. הפרקים העוסקים בתיאוריה מופשטת, יהיו מתוך הספר ELEMENTS OF PSYCHOANALYSIS, נקרא פרקים 1 עד 7 והסמינרים יהיו מהסמינרים שביון נתן בברזיל. ביבליוגרפיה:

Bion W.R (1963) Elements of Psychoanalysis. Pp.1-32
Bion W.R (1987) Clinical Seminars and other works. Pp.193-240

העברה והעברה נגדית – גב' הדר קמפינסקי-שווייצר

סימסטר ב 19:45 (בחירה)

מראשית ימיה מתחבטת הפסיכואנליזה האם העברה היא מכשול בדרך אל הריפוי, האם היא תופעה חזרתית המבטאת התנגדות להכרות עם תכנים לא מודעים או שמא היא אחת הדרכים, ואולי הדרך העיקרית, שבה הלא מודע בא לידי ביטוי במהלך הטיפול. אל השאלה מהי העברה מצטרפת גם שאלת הפרוש. האם, מתי וכיצד לפרש את ההעברה?

הקורס יעסוק בהתפתחות שחלה בתיאוריה הפסיכואנליטית ביחס למושגים של העברה והעברה נגדית. נפתח בהבנות של פרויד ביחס להעברה ומשם נעבור לקליין וממשיכיה. ננסה להבין כיצד דפוסי ההעברה נחשפים במהלך האנליזה וכיצד ניתן לפרש אותם באופן זהיר ומיטיב. כמו כן נעסוק בשינויים שחלו בהבנת התופעה של העברה הנגדית.

בקורס נקרא הרצאה של מלאני קליין משנת 1936, שהתפרסמה רק לאחרונה ועוסקת בנושאים אלה.

רשימת קריאה:

1. פרויד, ז. (1912) על הדינמיקה של ההעברה, הטיפול הפסיכואנליטי: הוצאת עם עובד. עמ' 85-91.

המלצה: פרויד, ז. (1915) הערות על אהבת העברה, הטיפול הפסיכואנליטי: הוצאת עם עובד. עמ' 120-128

2. קליין, מ. (1952) מקורות ההעברה. בתוך: מלאני קליין כתבים נבחרים ב'. הוצאת תולעת ספרים עמ' 194-203.

המלצה: מבוא למאמר הנ"ל מאת העורכים המדעיים, יהושע דורבן ומירב רוט, עמ' 191-193.

3. Klein, M (1936). Lecture 2: Aspects of the transference situation. In: Lectures on Technique. Edited by John Steiner. Routledge, 2017.

4. Joseph, B (1985). Transference: the total situation, International Journal of Psychoanalysis, 66: 447-454. Also appears in: Psychic Equilibrium and Psychic change. Routledge, pp 156-167.
5. Riesenberg Malcolm, R (1986). Interpretation: The Past in the Present. International Review of Psycho-Analysis, 13:433-443.
6. Roth P. (2001) Mapping The Landscape: Levels of Transference Interpretation. International Journal of Psychoanalysis, 82: 533-543.

העברה נגדית

7. Heiman, P. (1950) On Counter transference, International Journal of Psychoanalysis 31: 81-84.
8. Money-Kyrle, R. (1956) Normal counter-transference and some of its deviations, International Journal of Psychoanalysis, 37: 360-366.
9. Carpy, D. V. (1989) Tolerating the counter transference: A mutative process. International Journal of Psychoanalysis, 70: 287-294.
10. Brenman Pick, I (1985). Working Through in the Countertransference International Journal of Psycho-Analysis, 66:157-166.

חשיבה פסיכואנליטית במרחב החברתי:

השפעות הדדיות בין תהליכים אישיים לחברתיים בישראל

מרכזת הקורס: גב' חני גרינברג

סמסטר ב 19:45 (בחירה-חברתי)

הקורס יעסוק בהתבוננות פסיכואנליטית, מנקודות מבט שונות על תהליכים חברתיים המתקיימים בחברה הישראלית. מתוך ההבנה שקיימות השפעות הדדיות בין הפן החברתי לאישי ולהיפך, ננסה להכיר תהליכים הדדיים אלה. הקורס מורכב מהרצאות שתובאנה על ידי מרצים מתחום הפסיכואנליזה, הרוח והעשייה החברתית וכן מדיונים שיתעוררו בכתה, ומיועד למי שהשתתף בקורס הקודם ולמשתתפים חדשים.

ההרצאות שיינתנו בקורס:

ד"ר חנה אולמן - "האישי הוא פוליטי הפוליטי הוא אישי: על הסובייקטיביות של פסיכואנליטיקאית ישראלית".

השיעור יתבסס על מאמר זה ויעסוק באופן שבו ההקשר הישראלי משפיע על הבחירות המקצועיות והקליניות שלנו. המאמר מתמקד בדרכים שבהן נתן לראות את הביוגרפיה

האישית שלי בתוך ההקשר הישראלי, כמשפיעה על התהוותי כאנליטיקאית התייחסותית. נדון באופן שבו האינטרפסיכי, האינטרסובייקטיבי וההקשר הפוליטי לפותים זה בזה ללא אפשרות להתרה. המאמר מסתיים בהצגת מקרה קצרה אשר מחדדת דילמות שעולות בעבודה הקלינית בתוך ההתערבבות של האישי והפוליטי.

ד"ר חנה אולמן פסיכואנליטיקאית מנחה ויו"ר לשעבר של מכון ת"א לפסיכואנליזה בת זמננו. יו"ר הוועד הבינלאומי של הארגון לפסיכואנליזה ופסיכותרפיה התייחסותית

ד"ר רינה לזר – מה לנו ולרוע? על קיום, ערכים, אחרות ומצפון ממבט התייחסותינשא
הרוע מטריד את דעתנו כבני אנוש וכאנשי מקצוע בכל מפגש אתו. עם זאת נדמה כי חסרה בו חשיבה בתחומנו; איננו דוברים רוע. אנו מדברים על דחף מוות, תוקפנות, פרוורסיה, חסר, כשל, טראומה, נתקים וכיו"ב.

רוע מאופיין כאותו הדבר, "הזה", שממוטט ערכי יסוד יקרים לאדם. מזעזע אושיות, פורם רקמת חיים חשובה, רקמה ערכית-ריגושית-קישורית. יש המבינים רוע על רקע של חבלה נוראה שנכפה על הפרט לשחזרה בפעולה נגד האחר כמושא וכעד לה ויש שייראו בו דווקא ציות/כניעה למוחלט, מוחלט על-אישי, שפותר את הפרט מנטל ייחודיותו. ננסה "לחשוב רוע" במשותף ולהתייחס לקורה כאן ועכשיו.

ד"ר רינה לזר היא מרצה ומנחה בתכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית בביה"ס לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת תל אביב. חברת הוועד המנהל של הארגון הבינלאומי לפסיכואנליזה ופסיכותרפיה התייחסותית. ערכה את הספר Talking about Evil בהוצאת ראוטלדג, ואת "תשוקה" ו"נקודת העיוורון" בשיתוף עם פרופ' בידרמן בהוצאת הקיבוץ המאוחד.

ד"ר גבי מן - פרדוקסים של שייכות

המפגש יתמקד בשאלה המורכבת שעולה סביב ריבוי שייכויות. הישראלי לא פעם מוצא את עצמו חצוי בין שייכויות שונות. בשיעור נדון בשסע בעצמי הנוצר במצבים אלה וכיצד אפשר לעשות לאיחוי ולהתמרה של מצבים מורכבים אלה של העצמי.

ד"ר גבי מן, פסיכולוגית קלינית ואנליטיקאית מנחה, נמנית על קבוצת המייסדים של המכון ויו"ר שלו לשעבר. כיום היא ראש מסלול לימודי ההמשך בפסיכולוגיית העצמי והמעשה הטיפולי, בחוג לפסיכותרפיה, אוניברסיטת תל אביב. גבי נמנית גם על קבוצת המייסדים של תוכנית ההכשרה הפסיכואנליטית-בודהיסטית, רוח אדם, בלוד.

ד"ר חזי כהן – אספקטים פסיכואנליטיים בעבודת המחנכים

בשיעור ננסה להתמקד בהתפתחות העצמי וגיבושו כפי שהדבר יכול לבוא לביטוי בעבודת המחנך. למרות שהמחנך עוסק בעיקרו של דבר בהקניית ערכים וטיפולם כמו גם בהקניית ידע הרי שתוך כדי עבודה זו אמור המחנך לכוון עצמו להתפתחות העצמי של החניך, התפיסה העצמית של החניך את עצמו ואת האחר. כמו כן יכוון המחנך את עצמו לחשיפת הקשיים הנפשיים של החניך ודרכי ההתמודדות עם קשיים אלה.

ד"ר חזי כהן - פסיכולוג קליני ופסיכואנליטיקאי. ניהל במשך 40 שנה מוסד פנימייתי לטיפול בילדים ובני נוער בעלי הפרעות נפשיות קשות. מטפל, מדריך, מנהל יחד עם ד"ר אופיר לוי את הקורס לפסיכותרפיה דינאמית בבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל אביב.

שירין חאפי והרב ירמי סטביצקי - חינוך כמנוף לשינוי חברתי

שירין נטור-חאפי, מנהלת בית הספר התיכון בשכונת הרכבת בלוד, מלמדת שיעורים בשבוע ספרות עברית בתיכון הדתי ע"ש הימלפרב בשכונת בית וגן בירושלים. במקביל, הרב ירמי סטביצקי, מנהל תיכון זה, מלמד אנגלית בבית הספר הערבי בלוד, וזאת כחלק מיוזמה שלו לגישור בין האוכלוסיות בעקבות רצח משפחת דוואבשה בכפר דומא. בשיעור, גב' חאפי והרב סטביצקי ידברו על חינוך והידברות במקומות הנראים, לעיתים, בלתי אפשריים, דרך פרויקט מורכב ומרתק זה.

שירין נטור-חאפי, מקימת ומנהלת בית ספר אורט למדעים והנדסה, שכונת הרכבת, לוד. הרב ירמי סטביצקי - מנהל תיכון דתי ע"ש הימלפרב, ירושלים.

ד"ר אבי ברמן - קורבניות – על תוקפנותם של הסובלים

אציג את הקורבניות כ"מצב עצמי" שמאפיין שלב של התאוששות מטראומה (בניגוד לפוסט-טראומה) שבו האדם חוזר בהדרגה לכוחותיו אבל עדיין נשען על זהותו כקורבן ותובע הכרה ופיצוי. האנשים אליהם הוא פונה הם אלה שמשתתפים בשיקומו (כולל בני משפחה קרובים). בקורבניות ישנה מידה של תוקפנות עקיפה ושאיפה לדומיננטיות.

בטיפול המטפל מצופה להיות עד אוהד לסבלו של המטופל, להיות מושא למשאלות פיצוי ולעיתים קרובות, להתעלם מסבלם של אחרים. חריגה ממוקדם זה עלולה לגרום למטופל להפעיל דפוסי קורבניים מול המטפל. בשיעור אדון בהשלכות של מצבים קורבניים על פסיכותרפיה.

הקורבניות מאפיינת לא פעם גם הלך רוח חברתי ולאומי. ישנן אידיאולוגיות קורבניות הנסבות סביב "הטראומה הנבחרת" הם מייחסות לעם שלם זהות קורבנית, מאפשרת הפיכת

סבל לאומי לכוח ולכוחנות, מתיקה נקמנות מן האוייב ההיסטורי לשכנים לא לוחמים, ואף פוטרת מ-concern כלפי בני לאום אחר.

ד"ר אבי ברמן הוא פסיכואנליטיקאי מנחה במכון ת"א לפסיכואנליזה בת-זמננו, אנליטיקאי קבוצתי. יו"ר המסלול לאנליזה קבוצתית בבית הספר לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל אביב. לאחרונה יצא תרגום לעברית של הספר "קורבניות נקמה ותרבות הסליחה" שכתב יחד עם עמיתיו מרים ברגר ואיוון אורליק.

מרים ברגר - לחשוב נקמה - נוכחותה של נקמה ונגזרותיה בטיפול ומעבר לו.נקמה היא

נושא שניתן לו מקום מועט בלבד בחשיבה הפסיכולוגית. כללית היא מזוהה עם הרס ונחשלות; ככזאת היא מורחקת מהשיח התרבותי וזוכה להדרה ברמה אישית וחברתית כאחד. בשיעור נעסוק בבחינת הנקמה מנקודת מבט שונה: אציע לראות בנקמה מסר תקשורתי גולמי אשר בא לידי ביטוי באופנים שונים, שתפקידם הדינאמי הוא להגן על האדם ממגע עם התנסויות בלתי נסבלות של ביטול, הדרה והשפלה בקשריו עם הזולת ועם קבוצת השייכות שלו. על פי תפיסה זאת, נקמה, על נגזרותיה ופניה הרבים, מהווה תקשורת מוצפנת, שכוללת טווח רחב של יחסים שמורכבים מכוונות, מחשבות רצונות, משאלות, רגשות ומעשים שברובם אינם מודעים ואינם מפוענחים דיים. בראייה זאת, נקמה מהווה מעין תרופה עצמית אוטומטית להשבת כבוד פצוע ולשמירה על הזכות להיות סובייקט רלוונטי בחברה שבה צדק וערבות הדדית נחשבים לערך.

מרים ברגר, פסיכולוגית קלינית, מדריכה בפסיכותרפיה, אנליטיקאית קבוצתית, חברת סגל במכון הישראלי לאנליזה קבוצתית, מדריכה ומלמדת במסגרות שונות ובקליניקה הפרטית. עוסקת בטיפול בטראומה אישית וחברתית. לאחרונה יצא תרגום לעברית של הספר "קורבניות נקמה ותרבות הסליחה" שכתבה יחד עם עמיתה אבי ברמן ואיוון אורליק.

ד"ר גילה עופר - הסליחה כתהליך אישי, בינאישי ואינטר סובייקטיבי

הסליחה חשובה להמשכיותם של יחסים בינאישיים, ויש לה השפעה עצומה על בריאותם הנפשית של הקורבנות ושל התוקפים. ליכולת לסלוח יש תפקיד חשוב בהשתחררות מכבלי העבר ובצמיחה הנפשית, ולכן נושא הסליחה הוא בעל חשיבות רבה לתיאוריה ולקליניקה בפסיכואנליזה ובאנליזה הקבוצתית. בשיעור אתמקד בדרך שעובר הנפגע, ולא הפוגע, לקראת הסליחה. תהליך זה יכול במקרים מסוימים להתרחש בתוך נפשו של הנפגע אף ללא מפגש ישיר עם הפוגע, אלא באופן עקיף – באמצעות "שלישי" כלשהו, אדם נוסף או המטפל. סליחה עקיפה יכולה להתרחש גם באמצעות מפגש עם טקסט – מכתב, יומן, שירה או

פרוזה. בשיעור זו אבקש לבחון את הדרכים השונות, הישירות והעקיפות, שבהן יכול להתרחש תהליך הסליחה.

גילה עפר, Ph.D – פסיכולוגית קלינית, פסיכואנליטיקאית מנחה ואנליטיקאית קבוצתית. חברה, מייסדת ויו"ר לשעבר של מכון תל-אביב לפסיכואנליזה וחברה מייסדת של המכון הישראלי לאנליזה קבוצתית. מרצה ומדריכה בתוכנית לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל-אביב. מובילה הקמת מכונים לאנליזה קבוצתית באיסטנבול ובבוקרשט. חברה נלווית לוועד הבינלאומי ומתאמת הפעילות בארצות אירופה המזרחית בפדרציה האירופאית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית (EFPP). עורכת את הג'ורנל המדעי של ה-EFPP ופרסמה את עבודותיה בג'ורנלים מובילים.

חני בירן – פליטות נפשית

בשיעור זה אני מציעה מושג אותו אני מגדירה "הפליט השקוף". זה הפליט שחזותו החיצונית רגילה, הוא חלק מהממסד, דובר עברית רהוטה, אקדמאי, אך יש לו קשיי פרנסה שאינם מקבלים הכרה. דרך המושג הזה אני מפתחת חמישה מעגלי פליטות: 1. הפליט בחברה הרחבה. 2. הפליט בתוך הממסד. 3. הפליט בתוך משפחת המוצא. 4. הפליט בתוך הקבוצה הטיפולית אנליטית. 5. הפליט בתוך נפשו.

חני בירן היא פסיכולוגית קלינית מדריכה, פסיכואנליטיקאית מנחה במכון ת"א לפסיכואנליזה בת זמננו, אנליטיקאית קבוצתית ומחברת הספר *The Courage of Simplicity*

ד"ר מיכה גודמן - הפילוסופיה שמאחורי הפוליטיקה הישראלית

המחלוקת על עתיד שטחי יהודה ושומרון מטלטלת את ישראל. המחלוקת נובעת מזרמים רעיוניים תת קרקעיים שפרצו לשיח הציבורי לאחר מלחמת ששת הימים, התנגשו בעוצמה זה בזה וקרעו לגזרים את החברה הישראלית. במרוצת חמישים השנים שחלפו מאז המלחמה הפכה המחלוקת מויכוח על רעיונות לקרב בין זהויות. השיחה הישראלית התמוטטה.

ד"ר מיכה גודמן הוא הוגה וחוקר המחשבה היהודית, ראש 'עין פרת - המדרשה באלון' וחוקר במכון שלום הרטמן. פרסם עד כה ארבעה ספרים 'סודותיו של מורה הנבוכים', 'חלומו של הכוזרי', 'הנאום האחרון של משה' וכן 'מלכוד 67', שיצא לאור במרץ 2017. בשלהי 2013 הוכרזה זכייתו בפרס ליבהבר, על קידום סובלנות דתית ופתיחות תרבותית בישראל.

עופר מאורר - הומוסקסואליות גברית - דינמיקה אדיפלית בהקשרים חברתיים

בשיעור נתמקד בדינמיקה פסיכולוגית שעשויה להיות משמעותית להבנת תהליכים בהתפתחות של גברים הומוסקסואלים. בשיעור יוצע כי בין האב ובין בנו מתרחשת דינמיקה אדיפלית מסוימת בעלת מאפיינים יחודיים, הנוטים לצבוע את חיי-האהבה הבוגרים של אותם ילדים בצבעים מאוד מסוימים. הבנת הדינמיקה בהקשריה החברתיים יכולה לסייע למטפלים להבין ולרפא דינמיקות מכאיבות עם מטופלים אלה בבגרותם, הן בעבודה פרטנית והן בזוגית.

ד"ר עופר מאור, פסיכולוג קליני, ייסד ומנהל את תכנית 'הגל החדש בפסיכותרפיה' במרכז הבינתחומי הרצליה. משמש כיום כיו"ר הפורום הישראלי לפסיכואנליזה ולפסיכותרפיה התייחסותית. בהמשך לעבודת התנדבות ממושכת בקהילה הלהט"בית, עופר הקים לפני 15 שנה את 'צוות מטפלים גיי-פרנדלי', מכון לפסיכותרפיה המציע טיפול ממומחים בתחום הנטייה המינית והמגדר. מנחה מוסמך מטעם החברה הבינלאומית לסכמה תרפיה (ISST).

קורסי בחירה במפגשים מרוכזים לאורך השנה:

השנה מתקיים הקורס של גב' מלכה הירש-נפחן, הנערך לאורך ארבעה מפגשים מרוכזים, ומהווה קורס בחירה סמסטריאלי.

Encountering Meltzer: some of his contributions to psychoanalytic theory and practice

Malka Hirsch-Napchan, M British Psycho-analytical Society

'Meltzer's interest constantly turns to that area which is difficult to describe in words and perhaps cannot be expressed in conventional language: the emotional area of non-verbal communication, of reverie and unconscious thinking'.

(Cassese, S F. In: Introduction to the work of Donald Meltzer, 2002, pxxvii)

Meltzer believed that psychoanalysis could contribute to nurturing the lost children of the personality. He viewed the relationship between analyst and analysand as an aesthetic process of symbol-making, and one of his most significant development of Kleinian theory includes the 'aesthetic conflict' as the foundation for normal development, its evasion eventuating impediments and perversions of it (*The Apprehension of Beauty*, 1988). Other significant developments include 'intrusive identification'- a form of projective identification associated with life in the 'claustrum'- connected with narcissistic phenomena; 'pseudo-maturity'- a common clinical manifestation of arrested development (*The Claustrum*, 1992); adhesive identification' and 'dismantling' in two dimensional autistic states (*Explorations in Autism*, 1975); and the 'performed transference'- the patient's initial pre-conceptions about a psychoanalytic relationship which have to be overcome before a genuine transference can be established (*The Psychoanalytic Process*, 1967).

Meltzer's **Aesthetic Conflict** is linked to his reappraisal of Klein's concept of the '**combined object**' stressing its beneficial nature as a generator of mental development (see Sanders, 2001). He highlighted Klein's view of unconscious

phantasy as expressing the emotionality of internal family life, and linked it with Bion's focus on thinking as a means of containing emergent thoughts. He made explicit the significance of Bion's revision of Freud's death instinct as an absence of emotional contact -negative emotionality (-LHK) - rather than straightforward destructiveness (Bion, 1962, 1967).

Meltzer reiterates that the basic problem for the mind is of psychic pain and the need for an object in the outside world that can contain the projection of it. The analytic process which is set in motion with the creation of the setting may enable the transference processes of the patient's mind to unfold and the analyst '*presiding*' over its evolution provides a place where through the *search for the truth* the mind as the apparatus to deal with psychic pain can develop. By elaborating further Klein's ideas about the inner world and unconscious phantasies and about the centrality of splitting –and- idealization, and projective identification as the basic building blocks for the development of the internal world of object relationships, he enriches the meaning of internal objects and expands on the economic principles, and the geography and architecture of the inner world. He continues with Klein's central notion of the concreteness of the internal world, and **the consequences of a phantasied entry into the inner world of internal objects** (Klein, 1946), Meltzer, 1973). He suggests that the term **intrusive identification** (Meltzer, 1992) may be preferable to projective identification to clarify the pathology involved, and to distinguish it from the normal projective identification described by Bion as the basic unconscious form of communication between the infant and his mother who functions as a containing object functioning as the '**chamber of maiden thought**'.

In ***The Psychoanalytic Process (1967)*** Meltzer describes the primary task of the analytic process as enabling the sorting out of the confusions of identities engendered by the intrusive form of projective identification. He stresses the link between the structure of the mind and the psychoanalytic process and the psychoanalytic function of the transference and the counter-transference which are **unconscious and infantile functions of the minds of both patient and analyst**. The psychoanalytic process he regards as having a 'natural history' and proceeding through five phases: the gathering of the transference (differentiated from the performed transference), the sorting of geographical confusions,(struggles against the experiences of separateness from the maternal object), the sorting of zonal confusions, (struggle with desire and jealousy), the threshold of the depressive position (attacks on the strength of the good object by split off destructive parts), and the weaning process (the establishment internally of the infantile introjective dependence on the mother's breast and in whole object terms on the internal combined parental couple). The process is of development from **the toilet –breast relationship to dependence on the feeding- breast** which involves relinquishing intrusive identification in favor of introjective identification, ***emerging from the interior of the internal mother to relate to the breast at her exterior, apprehending the combined object and living 'under their aegis'***, thus moving from the paranoid–schizoid position to experience the depressive pain of integration and separateness.

As Cassese (2002) puts it, Meltzer describing the concreteness of the internal world in conventional language makes his work difficult to read. He does though attempt to grasp the aesthetic qualities of psychoanalysis, and this is reflected in the scope and nature of his many books and papers. In this series of seminars we will focus on a few of his papers to elucidate on his metapsychological developments and his central approach to clinical material and the psychoanalytic process.

Four workshops each comprised of three units: 9-2.30

Part 1-Introductory concepts 1.30h app

Part 2-Discussion of the clinical and technical issues raised in the paper(s): 2h app

Part 3-A clinical presentation from participants and discussion: 1.45 app

Suggested Dates:

Saturday 28 Oct;

Friday 29 Dec

Saturday 17 Feb

Friday 23 March

Reading Plan

Seminar I The Aesthetic conflict and the combined Object

Meltzer, D & Harris Williams, M (1988) On Aesthetic Reciprocity
Ch 4 in: *The Apprehension of Beauty*. Perthshire: Clunie Press. 42-58
Sanders, K (2001) the combined Part Object: from "the woman with -a penis" to the "breast-and-nipple" In *Post-Kleinian Psychoanalysis*. London and NY: Karnac, 65-77

Seminar II The Claustrium and the unconscious phantasy of intrusion

Meltzer, D (1966) The relation of anal masturbation to projective identification. *Int Journal of Psycho-Anal*, 47. Reprinted in: *The 'Claustrium*. Perthshire: Clunie Press, 1992, 13-31

Seminar III Dream Life

Meltzer D 1984 Dream Life: the generative theatre of meaning .Ch 6 in: *Dream Life: A Re-examination of Psychoanalytic Theory and Technique*. Perthshire: Clunie Press, 86-95
Meltzer D 1973 The genesis of the Super-ego- Ideal. Ch 10 in: *Sexual States of Mind*. Perthshire: Clunie Press, 74-80

Seminar IV The Psychoanalytic Process

Meltzer, D 1967 The Threshold of the Depressive Position. Ch 4 in: *The Psycho-analytic Process*. Clunie Press Perthshire, 32-44
Sanders, K 2001 Identification and the toileting of the mind.Ch 4 in: *Post-Kleinian Psychoanalysis*. London and NY: Karnac, 39-51

Recommended additional reading may be assigned later.

See PEP for publications. Also www.melanie-klein-trust.org.uk/Meltzer

General References

- Meltzer, D (1973) *Sexual States of Mind*. Perth shire: Clunie Press.
Meltzer, D, Bremner, J, Hoxter, S, Waddell, D, & Wittenberg, I (1975) *Explorations in Autism*. Perthshire: Clunie Press,
Meltzer, D (1981) The Kleinian Expansion of Freud's Metapsychology. *International Journal of Psychoanalysis* 62: 117-185.
Meltzer, D & Harris Williams, M (1986) *Studies In: Extended Metapsychology*. Perthshire: Clunie Press.
Meltzer, D & Harris Williams, M (1988) *The Apprehension of Beauty*. Perthshire: Clunie Press.
Meltzer, D (1992) *The Claustrium: an investigation of claustrophobic phenomena*. Perthshire: Clunie Press.

- Meltzer, D (2002) *Psychoanalytic work with Children and Adults*. London: Karnac Books.
- Sanders, K (2001) *Post-Kleinian Psychoanalysis: The Biella Seminars*. London: Karnac Books.

קבוצות לימודי המשך

במכון מתקיימות מספר קבוצות ללימודי המשך:

1. קבוצות שמתקיימות בימי הפורום (פירוט למטה)
2. קבוצות קריאה ודיון הפתוחות לכל חברי המכון: הקבוצה החברתית והקבוצה הבינתחומית

קבוצות לימודי המשך המתקיימות בימי הפורום

קבוצות אלו מיועדות למי שסיימו את ארבע שנות לימודי החובה של ההכשרה, לאנליטיקאים ולחברים הבינתחומיים. הקבוצות מהוות מרחב למידה המשכית לכל עמיתי המכון.

קבוצת קריאה בפסיכולוגיית העצמי, מרכזת: גב' מיכל חזן

יום הפורום בין 16:45-17:45

בשנה הבאה נמשיך במסגרת קבוצת קריאה חודשית העוסקת בסוגיות בפסיכולוגיית העצמי. הקבוצה פתוחה למי שמתעניין בפסיכולוגיית העצמי ולוקח על עצמו להגיע באופן סדיר ככל האפשר למפגשים. הקבוצה מתנהלת כשיח פתוח של המשתתפים. מטרתנו להעמיק בשאלות תאורטיות ואקטואליות למשתתפים, בניסיון לתרום לרב-שיח מהתנסות שיטתית בגישה המציבה את העצמי כקונפיגורציה מרכזית. במפגשים בשנה הקרובה נעסוק בכמה נושאים:

1. התסביך האדיפלי וחרדת הסירוס לפי קוהוט.
2. חשיבה מאוחרת יותר על מושג העצמי ומעמד האמפטיה.
3. הבנת ההתנגדות לנרקיסיזם הבריא ולמה שקוהוט התייחס כאנרגיה הניפרדת מזו הליבידינלית.

רשימת קריאה תוצג בתחילת שנת העבודה.

קבוצת קריאה צרפתית, מרכזת: גב' ג'יזל ורד וד"ר איזבל בן-אמו

יום הפורום בין 16:15-17:45

המסורת הארוכה של קריאה משותפת של מאמרים מתוך הפסיכואנליזה הצרפתית ממשיכה .

קבוצת הקריאה של הפסיכואנליזה הצרפתית תתקיים גם בשנה הבאה בימי הפורום . בהמשך לקריאה שלנו את "עבודת השליל" של אנדרה גרין, אנחנו מציעות לקרוא את הספר: "the analysing situation" של פסיכואנליטיקאי מוכשר ויצירתי בשם ג'אן לוק דונה. הוא היה שותף של אנדרה גרין בכתיבת הספר שלהם " הפסיכזה הלבנה" ופרסם בעצמו מספר ספרים. הספר שבחרנו מהווה הכנה והקדמה לכנס של הפסיכואנליזה הצרפתית (IPA) שיתקיים בארץ בעוד שנתיים ובו אנחנו מקוות להיות שותפים.

קבוצת קריאה של כתבי מלאני קליין וממשיכיה, מרכזת: גב' הדר קמפינסקי- שוייצר

יום הפורום בין 16:15-17:45

בשנה הבאה תתקיים זו השנה השלישית קבוצת הקריאה "כתבי מלאני קליין וממשיכיה". נמשיך לקרוא בכתבי מלאני קליין בדגש על הכתבים הקלאסיים שלה. חברי הקבוצה יהיו שותפים אקטיביים לבחירת המאמרים ולקביעת אופי הדיונים. הפגישה תתקיים פעם בחודש בימי הפורום ופתוחה לכל המתעניין בנושא.

קבוצת קריאה בפסיכואנליזה של הילד: מרכזת גב' ציפי מיידלר

קבוצת המשך שעוסקת בסוגיות בפסיכואנליזה של הילד והמתבגר. הקבוצה פתוחה לכל חברי המכון המתענינים בנושא.

קבוצות לימודי המשך המתקיימות מחוץ לימי הפורום

קבוצת קריאה בינתחומית : מרכזות מטעם הוועדה הביתחומית- גב' אורנה ראובן וד"ר רינה דודאי

ימי חמישי אחת לחודש 18:15-19:30

קבוצת קריאה פתוחה לכל חברי המכון, תתקיים אחת לחודש בימי חמישי בסמוך למפגשי הסיום. השנה נשוחח בכל מפגש אודות ספר מסוים ונקרא ממנו ביחד קטעים. רשימת הספרים תינתן מראש בתחילת השנה והיא תיבחר על ידי חברי הקבוצה הנוכחית והוועדה.

קבוצת קריאה אזורית בכתבי פרויד : מרכזות גב' אליס בוראס וגב' נעמי הולר

קבוצת קריאה אזורית פתוחה לכל חברי המכון מתקיימת אחת לחודש בימי שישי בנס ציונה

בין השעה 8:30 – 10:00 בבקר.